

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Borbála Nap, 2017

A 2017. évi Szt. Borbála napi országos központi ünnepséget – az elmúlt évek hagyományainak megfelelően -, december 4-én tartották a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, a Magyar Bányászati Szövetség, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete, valamint az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület szervezésében. Az esemény, ezúttal, a Magyar Bányászati Szövetség 25 éves, valamint az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 125 éves jubileumának jegyében került megrendezésre.

Az elnökségben helyet foglalt Dr. Aradszki András a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium energiaügyiért felelős államtitkára, Zelei Gábor, az Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat (MBFSZ) elnöke, Szakál Tamás, a Magyar Bányászati Szövetség (MBSZ) elnöke, Dr. Nyikos Attila, a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal nemzeti elnökhelyettese, Dr. Nagy Lajos, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE) elnöke, Rabi Ferenc, a

Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete elnöke, Dr. Szücs Péter a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar dékánja, Dr. Palotás Árpád Bence a Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Kar dékánja, valamint Dr. Zoltay Ákos, az MBSZ főtitkára, az ünnepség levezetője.

Dr. Aradszki András államtitkár mondott ünnepi beszédet, majd Szakál Tamás az MBSZ elnöke és Dr. Nagy Lajos az OMBKE elnöke köszöntője hangzott el.

Az ünnepi műsort követően a Borbála érdem kitüntetések és Miniszteri Elismerő Oklevelek átadására került sor.

Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke, a jubiláló MBSZ és OMBKE részére Emlékplakettet adott át.

Az ünnepséget követő állófogadáson Zelei Gábor az MBFSZ elnöke mondott pohárköszöntőt.

(Az alábbiakban a beszédek szerkesztett változatát olvashatják!)

Dr. Aradszki András a NFM államtitkára

Az államtitkár úr köszöntötte az ünnepség valamennyi résztvevőjét, majd arról szólt, hogy az év vége felé közeledve minden kicsit felgyorsul, s mi megpróbáljuk ezt a folyamatot lassítani, hogy több időt szentelhessünk egymásnak, az emberi értékeknek.

- Ebben a hangulatban köszöntöm Önöket, a Szent Borbála Nap alkalmából rendezett országos központi ünnepségen megjelenteket, s adom át Seszták Miklós miniszter úr köszöntését. Talán még sokan emlékeznek Önök közül arra, hogy a szocialista diktatúra bukása már megkezdődött, amikor 1989. december 4-én, újra ünnepi keretek között emlékeztünk meg a bányászok és a kohászok védőszentjéről, a legendás és ezerhétszáz éven át igen népszerű Szent Borbáláról. Huszonnyolc évvel ezelőtt igen katartikus élmény volt – főleg az idősebbeknek -, újra megélni azokat a lélekemelő pillanatokat, amikor közösen, egyenruhában lehetett hitéletet folytatni, vagy arról nyíltan beszélni. Újból előtérbe kerültek, az előző negyven év diktatórikus kultúrpolitikájával szemben, azok az értékek, és társadalmi

tevékenységek, amelyek az örök értékekhez, a lélekhez, az emberi érzelmekhez kötődtek. Ennek része a hagyományok ápolása is. Ezért külön köszönet illeti azokat, akik a lelki értékek tagadásának korában a bányász és kohászársadalom számára oly kedves és értékes Borbála kultuszt megőrizték, s áthagyományozták a mi generációnkra. Külön köszönet illeti dr. Latorczai János urat, az országgyűlés alelnökét, aki egykori ágazati miniszterként először adományozott Szent Borbála miniszteri kitüntetést a bányásztársadalom kiválóságainak.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ne féljünk a hétköznapi életben sem a szenteket emlegetni. Felnőtt, érett és az emberi méltóságnak megfelelő horizontálisan is túl vertikálisan is gondolkodni. Mindannyian tudjuk, hogy a bányászat-hoz kötődő munka felelősséggel és közzéval jár. Ennek során, a biztonsági intézkedések betartása alapkövetelmény. Azonban, ha minden óvintézkedést betartunk is, van egy olyan szele a mindennapi életnek, amit sem emberi ésszel, sem emberi erővel nem tudunk

befolyásolni. A régi korok embere tudta ezt. Ezért könyörgött védőszentjéhez közbenjárásért. A bányászok ezt a patrónát, a IV. századi vértanú szentben, Borbálában találták meg. Aki előtt csodálatos módon nyílt meg a barlang fala, s így megszabadult apja halálos haragjától. Amikor pedig a bányászok jó szerencsét kívánnak egymásnak, tudják, hogy az a szerencse nem más, mint Isten álneve. A közös munka, a közös veszélyek és a közös pártfogó tette a bányászok közösségét saját köszöntéssel és saját himnusszal rendelkező bányásztársadalommá, ami egy rendkívül karakteres, külön világot jelent. Ebben a világban létfontosságú és életbe vágó a kollégák közötti szolidaritás, az összetartozás, az egymás irányába tanúsított odafigyelés és megbecsülés. Ez az emberi hozzáállás erkölcsi példával jár elöl a jelen korok generációi számára. Ez az, ami az egyre személytelenebbé váló információs és individualista társadalom tagjainak leckét ad a lelkeségből, a szolidaritásból és szakmai alapokon nyugvó erkölcsi gyakorlatból.

(Folytatás a 2. oldalon)

Igazságos átmenet az energiaiparban

Az európai munkáltatói és munkavállalói képviselők a villamosenergia-iparban állásfoglalást alakítottak ki, felhívva a figyelmet az átmenet nehézségeire is. Az ágazat szerint a célkitűzéseket 2050-re kell elérni és nem 2030-ra, mert az európai villamosenergia-iparnak a teljes „dekarbonizálását” hamarabb nem lehet elérni. Szakszervezetünk, együttműködve az Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségével állásfoglalást alakított ki a hazai átmenetre vonatkozóan. Jeleztük, hogy az általunk támogatható energiapolitika a hazai erőforrások felhasználására (energiahordozók, a beépített kapacitások, humán erőforrások) elsőbbséget kell, hogy biztosítson. Szükségesnek ítéltük a bányászati lehetőségek, „képességek” megőrzését, kértük, hogy ösztönözzék a tisztaszen technológiák támogatását is. Jeleztük, hogy a széndioxid kvóta kereskedelem szabályozásának és a jövőre vonatkozó energetikai elképzeléseknek összhangban és egymásra támaszkodónak kell lenniük.

Kértük, hogy a tagállamonként eltérő energiaellátás sajátosságait vegyék figyelembe, és a szociális partnerek minden szinten – vállalati, regionális, nemzeti, európai – érdeken vonják be a döntések véglegesítésénél.

Mindezen követeléseknek az volt az alapjólata, hogy csak olyan átmenetet támogathatnak a szakszervezetek, amely a gazdasági és környezeti érdekek mellett kellő súllyal veszi figyelembe a munkavállalói érdekeket. Az átmenet nem hozhat magával az iparágban foglalkoztatottakra nézve jövedelemcsökkenést. Átképzéssel, képzéssel az új munkahelyek betöltéséhez támogatást kell, hogy kapjanak az érintett dolgozók, az általunk képviseltek. Ez csak akkor lehet eredményes, ha a munkáltatókkal történő kétoldali megállapodást a kormányzat is támogatja. Kizárólag így érhető el, hogy ne legyen jelentős munkahelyvesztés a villamosenergia-iparban és az azt szolgáló energetikai bányászatban.

Az európai szervezetünk kéri, hogy a helyi gazdaságok készítsenek, az érintett régiókban, modernizációs programokat és erre épülő foglalkoztatásra készüljenek fel. Pontosítani kell, hogy az energia-átmenet hány munkahelyet szüntet meg. Kelet-Közép-Európában a szénbányákban dolgozók, és ahogy hívják a „kibocsátás-intenzív” ágazatok, gyárak munkavállalói számára új munkahelyeket kell teremteni, bemutatva, hogy milyen szükséges képesítésekre, képességekre és készségekre lesz szükség a jövőben és milyen munkakörülmények várhatóak. Az energia-átmenetnek a dolgozók számára a szakmai fejlődés lehetőségét kell előrevetíteni.

A munkavállalók, bányászok számára szükséges, hogy naprakész képesítéseket, tudást szerezhessenek, hogy megerősítsük a munkaerő felkészültségét és biztosíthassuk a jövőben is a foglalkoztathatóságukat.

Az európai és hazai nyilatkozatainkban is erősítettük azt a szakszervezeti álláspontot, hogy a villamos energiához történő hozzáférést mindenki számára szükséges biztosítani, az energiaszegénység ellen minden eszközzel és szabályozott árrakkal is küzdeni kell. E miatt javasolja az európai szövetségünk, felkarolva a javaslatainkat, hogy továbbra is fenn kell tartani a szabályozott díjak lehetőségét.

Az energiaellátás biztonságának garantálásához hosszú távú kapacitási mechanizmusokra (termelőkre) van szükség, figyelembe véve a gazdasági előrejelzéseket, így az ipari, kommunális igényeket. Támogatni kell a beruházásokat, a villamosenergia-ellátás biztonságát garantáló hosszú távú szerződéseket és a fenntartható kapacitási mechanizmusokat. Megállapítható, hogy a következő években fokozódni fog az európai gazdaságok széndioxid-mentesítése, amely jelentős hatással lesz a villamosenergia-ipar területén működő vállalatokra, így a szektor teljes munkaerőpiacára is. Érintheti az átalakulás az utolsó jelentősebb széntermelő kapacitásainkat is, a Mátrai Erőmű Zrt. két bányájában, Visontán és Bükkábrányban.

Szakszervezetünk azért vállalt aktív, kezdeményező szerepet európai és hazai szinten is, hogy a cégnél dolgozó bányászok, munkavállalók ne kerüljenek kilátástalan élethelyzetbe. Ezért követelik a vállalati, ágazati szakszervezetek, hogy a szociális partnerek kerüljenek bevonásra a jövőképek kialakításába, a modernizációs folyamatba. A helyi közösségekkel folyamatosan konzultálni kell, nem szabad bizonytalan helyzeteket hagyni, mert az kihatással lehet a vállalatok üzleti tevékenységére. A célok elérése érdekében folyamatos tárgyalásokra, az érintettek tájékoztatására van szükség, hogy a jövőbeli változásokkal, a rendszeresen frissített előrejelzésekkel fel lehessen készülni a szakmai elvárásokra és az esetleges változásokra.

A helyi szakszervezetek és a BDSZ az ismertett feltételekkel tudja támogatni az európai energiaunió megvalósítását. Csak az igazságos gazdasági és társadalmi átmenet szolgálhatja az általunk képviseltek érdekeit. Ennek szinergiákat kell teremtenie az európai elképzelésekben, a hazai gyakorlatban. A versenyképesség, a globális felmelegedés mérséklése és a minőségi foglalkoztatás (tisztességes bérek és munkakörülmények) jövőbeli biztosítása csak jól összehangolt politikákkal lehetséges. Ehhez kell a tulajdonosok akarata, a munkavállalók és munkáltatók képviselőinek tudatos együttműködése, kellenek a jó kollektív megállapodások. Ezt teremtheti meg az ipar modernizációjának feltételét, így lehet a munkavállalók számára lehetőséget biztosítani, hogy a globális versenyben, a technológiai fejlődés területén eredményesen tevékenykedhessenek.

Ezért is támogatja a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete minden szervezeti egysége, Országos Tanácsa, a Mátrai Erőmű Zrt. Szakszervezeti Tanácsa törekvéseit, a „Mátrás” kollégák foglalkoztatási biztonságát.

Rabi Ferenc,
a BDSZ elnöke

(Folytatás az 1. oldalról)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
2010 előtt, a szocialista kormányok, miközben hitelfelvételekkel és az állami vagyon eladásával igyekeztek fenntartani a fejlődés látszatát, nagyon súlyos mértékben a csőd szélére sodorták hazánkat. 2010 első hónapjaiban nagyon közel állt Magyarország az államcsőd bejelentéséhez. Ezért a polgári kereszténydemokrata kormány számára elsődleges cél volt, az ország gazdasági stabilitásának visszaállítása, az adósságok visszafizetése, és a stratégiai vagyontárgyak visszaszerzése, visszaállamosítása. Olyan stratégiai célokat határoztunk meg, amelyek az ország felemelkedését szolgálják. Ezen kívül alapvető szempontunk volt, hogy olyan újabb alapokra helyezzük az ország ipari szektorát, amelyek ellenállóvá teszik hazánkat a gazdasági recessziókkal és a változó piaci mechanizmusokkal szemben. Most is arra törekszünk, hogy a jövőorientált iparágak számára megfelelő gazdasági környezetet biztosítsunk a beruházásokhoz, a vállalati fejlesztésekhez, az innovációhoz, valamint a munkahely megőrzéséhez és bővítéséhez.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Mindezek fényében örömdetes tény, hogy dinamikus fejlődik a magyar építőipar. A magas és mélyépítések, az útépitések és új fejlesztések jelentős mennyiségű, köztük bányászati nyersanyagot használnak fel, amelynek kitermelését jelentős részben magyar bányások biztosítják. A hazai bányászat azonban nem csupán a termeléssel járul hozzá a magyar gazdaság fejlődéséhez, hanem bevételeket is generál az állam részére a

kitermelt ásványi nyersanyagok, a geotermikus energia, s a szénhidrogének után fizetendő bányajáradékokkal. 2016-ban összesen, több mint 27,6 milliárd forint került bányajáradék befizetési számlára a 859 hazai bányavállalkozótól. 2013 óta egy olyan, a nemzetközi gyakorlattal is összehangban álló koncessziós rendszert állítottunk fel és működtetünk hazánkban, amely mellett, hogy összehangban áll a nemzetközi gyakorlattal, figyelemmel van a befektetői igényekre, reális feltételeket támaszt feljűk. A hazai

piacon teljesen újnak számító vállalkozások jelentek meg. A befektetői visszajelzések pozitívak, a siker pedig az állami bevételek gyarapodásán is meglátszik. Jó hír, hogy 2017-ben elindított ötödik bányászati koncessziós pályázati körben

öt szénhidrogén terület vonatkozásában jöhet létre szerződés a nyertes pályázókkal. Ez a koncesszióban végezhető bányászati tevékenységek jövőjére nézve mindenképpen bizakodásra ad okot. Kormányzati célunk változatlan. Továbbra is a hazai ásványkincs-vagyon gazdaságos, környezetkímélő hasznosítására törekszünk. Ennek vonatkozásában őszinte bizalommal tekintek a korábbi bányászati intézmények összeolvadásával idén létrejött Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat

(MBFSZ) tevékenységére, amelynek elődei ez idáig is kiemelkedő szakmai hozzáértéssel támogatták a kormányzati célok elérését. Úgy vélem, hogy az új bányászati és geológiai szolgálat eredményesen fogja segíteni a szakterület

fejlődését, melyekkel további lépéseket tehetünk a hatékonyabb és egyben takarékosabb államigazgatás és közfeladat ellátás, valamint a polgárok és a vállalkozások adminisztratív terheinek további csökkentése irányába. Az ásványi nyersanyag vagyon védelmét, vagy stratégiai célú felhasználását érintő kihívások kezelése a szakterület és a kormány közös érdeke. Ebben a munkában számítunk az MBFSZ, az idén 25 éves Magyar Bányászati Szövetség, valamint a 125 éves jubileumát ünneplő Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület és tagjainak kooperatív és előremutató partnerségére. A hazai bányászat versenyképessége és fenntarthatósága érdekében azonban még mindig további lépéseket kell tennünk. Amennyiben az országgyűlési választásokon a választópolgárok továbbra is bizalmat szavaznak a jelenlegi kormányzati politikának, akkor 2018-tól tovább keressük az új megoldásokat, a bányanyitások kérdésében, valamint folytatjuk a jelenleg hatályos bányatörvény megreformálását célzó szakmai egyeztetéseket. Bízom abban, hogy ezek a folyamatok egy egységes, nemzetközi gyakorlatnak megfelelő és korszerű bányászati szabályozás felé vezetnek bennünket.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Engedjenek meg néhány szót a hazai kohászat helyzetéről, hiszen Szent Borbálát a kohászok is védőszentjüknek tekintik, méltán és nem alaptalanul. Úgy tűnik, hogy a hazai vas- és acélkohászat további fejlődés elé néz. Tavaly elérte a 2008-as, tehát a válság előtti időszak acél-felhasználási szintjét. Bízom abban, hogy ez a tény, valamint a hazai ipar

további fejlődése megalapozott reményt adnak az ágazat fellendülésére. A hazai járműipar bővülése, az öntészet esetében is lehetőséget teremt a fejlődésre. A megrendeléseket dinamizálják, az alumíniumnyomásos öntészet s a vas öntészet termelésére. 2016-ban 600 millió euró volt a hazai öntődék árbevétele és 206 ezer tonna a termelt öntvények összssúlya. Úgy vélem, ez mindenképpen fontos eredménynek számít. A fémkohászat néhány éve támadt fel poraiból, amikor Inotán új üzem létesült, emellett elindult a tatabányai alumínium gépkocsi felni-gyártás kapacitásának megkészszerzése. Jó hír, hogy a színesfém tekintetében dinamizálódott az ón és ólom feldolgozás. Összességében tehát elmondható, hogy hazai kohászat területén is zajlanak fejlesztések, ami jól jelent a szakma, az iparág, s a magyar gazdaság számára, egyaránt.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Bányász múltunk s egyúttal az európai bányászat közös szellemi-lelki kincsét képező Szent Borbála ünnep erkölcsi útmutatót ad számunkra. Bízom abban, hogy a hűség, a kitartás és a bátorság ősi erényeit példázó Szent Borbála évről-évre növekvő tisztelete továbbra is hozzájárul szakmai hivatástudatuk megőrzéséhez. Hiszem, hogy a bányászat és a kohászat munkavállalóinak további, elkötelezett erőfeszítései hozzásegítenek bennünket egy erős és sikeres Magyarország felépítéséhez. Védőszentünk ünnepe alkalmából ezekkel a gondolatokkal kívánok önöknek erős hitet és megbecsülést további munkájukhoz.

Jó szerencsét!

Szakál Tamás a MBSZ elnöke

Engedjék meg, hogy a Magyar Bányászati Szövetség nevében nagy tisztelettel és szeretettel köszöntsem Önöket. 1989 óta ismét méltó módon ünnepelünk Szent Borbála, a bányászok és kohászok védőszentjének napján, ki övta a veszélyes körülmények között dolgozókat, a haláltól, a veszélyektől, sérülésektől. Büszkeséggel tölt el, hogy ezen rendezvények segítettek feléleszteni a szunyadó hagyományokat, az egyes bányavidékeken is. Hamarosan vége az esztendőnek, s zárjuk a szénbányászat egyik korábbi fellegrvából Tatabányáról induló Jó szerencsét, Emlékévet. Ezzel az évvel a bányászok áldozatos munkája előtt tisztelegünk, és ezúttal szeretném a jeles időszak megvalósulását megköszönni a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumnak, hisz meggyőződésem, hogy ezzel a gesztussal a minisztérium a bányász szakma fontosságát és tiszteletét fejezte és fejezi ki.

Jubileumokkal teli évet zárunk. Ki szeretném emlíni az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület 125 éves évfordulóját, a kerek egy évszázados múltal rendelkező – sajnos, azóta már bezárt –, úrkúti mangánérc-bányászatot, az idén nyolcvanéves magyar szénhidrogén-bányászatot, és ne feledkezzünk meg az idén huszonöt éves szilárd ásványbányászati vállalkozásokról sem, mint a Perlit

'92 Kft, és az Omya Hungaria Kft.

A Magyar Bányászati Szövetség elnöként, megemlítem szövetségünk huszonöt éves évfordulóját is, amely szövetség a bányászati vállalkozások működési feltételrendszerének javítására törekszik ma is. Idén, július elején pedig együtt ünnepelhetünk a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal és a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet újjászületését, Magyar Bányászati és Földtani Szolgálatként. Ezen modern és új szemléletű, ám bányafelügyeleti és földtani feladatokat ellátó közigazgatási szervezet hivatott a bányász szakmát a jövőben támogatni és szolgálni.

Fontos, hogy e jubileumok alkalmával, ne csak a múltat ünnepeljük, adjon ez a jövőre nézve reményt, elszántságot, hiszen a szakma múltbéli erejének és eredményeinek megbecsülése lehet egyik záloga a jövő közösségi erejének. Tekintsünk most a következő feladatra, közösségünkre. Meggyőződésem, hogy Magyarországon a bányászhatóság szép jövő előtt áll. Szakmánk fejlődése, stratégiai jelentősége, az ország fejlődésével tovább fog erősödni. Hatékonyságunk és sikerünk jelentős mértékben az együttműködésben rejlik. Összefogásra van tehát szükség, összefogásra a bányászati vállalkozások között, összefogásra az irányító és szabályozó oldallal.

Ehhez kapcsolódóan nagy örömmre

szolgál bejelenteni, hogy a mai ünnepségünk alkalmával a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat és a Magyar Bányászati Szövetség együttműködési megállapodást írt alá.

Szakál Tamás ezután felidézte a megállapodás néhány fontos részét, mint például „a természeti erőforrások és nyersanyag kutatásával, kiaknázásával az ország nyersanyag igényének maradéktalan kielégítése” illetve a „bányászati kutatás és kitermelés során fellépő környezetterhelés minimalizálása”. „A bányabiztonság és a munkakörülmények javítása, a szabályzatok korszerűsítése”. „A bányászat és a társadalom konfliktushelyzeteinek minimalizálása, a bányászat társadalmi megítélésének javítása.” Idézte még a megállapodásból a bányászati értékek megóvásának fontosságát, a hagyományörzés támogatását, a szakemberképzés és utánpótlás elősegítését.

A MBSZ elnöke ezután így folytatta köszöntő beszédét: Kívánom, hogy ezen együttműködés követendő példa legyen a közös célok eléréséhez.

Az üzleti sikerek, eredmények fontosak. De legalább ennyire fontos a szakmában dolgozók életének, egészségének megóvása, a megfelelő, biztonságos munkakörülmények biztosítása. Meggyőződésem, hogy iparágunk legfontosabb eszköze az ember, amelyre így

különös figyelemmel kell lennünk. A „Munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése” nevű GINOP projektre, a Bányászati, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete

valamint a Magyar Bányászati Szövetség „Munkahelyi egészség és biztonság erősítése a bányászat, kőfejtés ágazatban” címmel pályázatot adott be, melyet a Minisztérium pozitívan bíralt el. Ennek célja a bányászat, kőfejtés ágazatban a munkahelyi egészséggel és biztonsággal

kapcsolatos általános és specifikus ismeretek bővítése, a munkáltatók és munkavállalók támogatása, s ezzel a munkahelyi biztonság, egészség és munkakörülmények javítása.

Végezetül hadd fejezzem ki reményemet abban, hogy a következő évek a korábbiakhoz képest is sikeresebbek lesznek, tovább tudjuk az erőnket a közös célok megvalósítására összpontosítani.

Dr. Nagy Lajos az OMBKE elnöke

Őszinte örömmel és nagy tisztelettel tolmácsolom a 125 éves Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület minden tagjának üdvözlétét, a mai Borbála napi ünnepségünkön. Annak a 125 éves egyesületnek, amely orosz-lánrészt vállalt abból, hogy ma is itt ülhetünk és Borbálát ünnepelhetjük, hisz Egyesületünk kezdeményezésére és aktív közreműködésével indult újra ez a nagyon szép bányászünnep. Engedjék meg, hogy az ünnep kapcsán Márai Sándor néhány gondolatát idézzem:

„Ha az ünnep elérkezik életedben, akkor ünnepelj egészen. Öltés fekete ruhát. Keféld meg vizes kefével. Tisztálkodjál belülről és kívülről. Felejs el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata. Az ünnepet nemcsak a naptárban írják piros betűvel. Nézd a régiéket, milyen áhitatosan, milyen feltétle-

nül, milyen körülményesen, mennyi vad örömmel ünnepeltek! Az ünnep a különbözőség. Az ünnep a mély és varázsos rendhagyás. Az ünnep legyen ünnepies. Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. S nemcsak a naptárnak van piros betűs napja. Az élet elhoz másféle, láthatatlan ünnepeket. Ilyenkor felejs el mindent, figyelj az ünnepre.”

Azt hiszem számunkra, kohászok bányászok számára is figyelemre méltó Márai Sándor fenti gondolata. Tudjuk, hogy szakmaink nem ma élnek fénykorukat. Tudjuk, hogy számtalan megoldatlan problémával kell szembenéznünk, de azt is tudjuk, hogy ha nem is látványos gyorsasággal, de a bányászokra és kohászokra mindig jellemző következetes kitartással, úrrá leszünk helyzetünkön. S talán ezért is helytállóak Márai sorai, mert az ünnep az más. Az ünnepen felejtjük el hétköz-

napi nehézségeinket, s csak az ünnepre figyelünk. Örülünk egymásnak, örülünk, hogy ehhez a gyönyörű szakmát művelőkhöz tartozónak tudhatjuk magunkat. Problémainkat, gondjainkat

úgyis a dolgozók hétköznapokon kell megoldani. Szóljon a mai és az elkövetkező még az ország néhány helyén tartandó Borbála napi megemlékezés a bányászok ünnepéről.

Van okunk ünnepelni. Legyünk büszkék a szakma múltjára, elődeink nagyszerű teljesítményére, eredményeire, de legyünk büszkék a jelen eredményeire is. Ma is van szakmainknak több olyan ágazata, amelyek sikeresek, és ha ezek mások is, mint a közelmúlt sikeres bányászati és kohászati ágazatai, ne kezeljük ezeket a sikereket féltve, mert ezek adhatják az újbóli felemelkedésünkhöz a hitet és azt az erőt, amelyből sok kell, hogy a mai helyzetünket még jobbra, még sikeresebbé tudjuk tenni.

Innen is hadd kívánjak az elkövetkező Borbála napok ünnepségeihez bányászainknak szakmai büszkeséggel megélt nagyszerű ünnepet, jövőbe vetett hitet, és a karácsony közeledtével áldott, békés karácsonyt, boldog újévet, s hagyományos köszöntésünkkel, jó szerencsét!

Kitüntettjeink

Szt. Borbála napi országos központi ünnepség 2017. december 4.

„Borbála Érem” kitüntetésben részesült, lelkiismeretes bányászattal kapcsolatos tevékenységéért:

Abrahám Imre a Magyar Földgázáró Zrt. műszeres üzemviteli szakértője. *Balázs Richárd* az Omya Hungaria Kft. nehézszerkezetek vezetője. *Böszörményiné Lechner Éva* a COLAS Északkelet Kft. Központ gazdasági igazgatója. *Fehér János* az ÉDV Zrt. Víztermelő

Bányaüzem földalatti bányáiparosa. *Gaál Gábor* a Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete tanácsosa. Ifj. *Ósz Árpád* a MOL Nyrt FF és EB csoport-szintű vezetője. *Kis Bálint* MOL NyRt. Kutatás-Termelés, Észak-Magyarországi termelésirányítója. *Költő-Tóth Magdolna* a Bányavagyon-hasznosító Kft. gazdasági vezetője. *Magyar Rudolf* a MOL. Nyrt. Kutatás-Termelés Fűrési Kútmunkálati

Tervezés vezetője. *Reinhardt György* a KÖKA Kft. üzemvezetője. *Sallay Árpád* a Pécsi Bányásztörténeti Alapítvány kuratóriumi elnöke. *Salzinger György* a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat fősztályvezető-helyettese. *Szabó Levente* az O&GD Central Kft geológusa. *Szomor László* a Mátrai Erőmű Zrt. Bükkrányi Bánya főtechnológusa. *Takács Sándor* a Lasselsberger Hungária

Kft. termelés irányítója.

„Ministeri Elismerő oklevél” kitüntetésben részesült:

Gál József a Geoinform Kft. Senior műveletirányítója. *Hajnáczy Tamás* a Aqua Europa Kft. ügyvezetője. *Halbauer Lőrinc* a KVARCHOMOK Kft. könyvelője. *Hermán Róbert* a Rotary Fűrési Zrt. Fűrési szektor igazgatója. *Horváth Miklós* a KÖKA Kft. bányamestere, felelős műszaki vezetője. *Jász Sándor* a Mátrai Erőmű Zrt. visontai vulkanizáló részleg vezetője. *Kelemen Csilla Beáta* a O&GD Central Kft főkönyvelője. *Kerepeczki Egon* Transzintertop Kft. *Magyar János* a MOL NyRt. Kutatás-Termelés üzemviteli szakértője. *Molnár Péter* a GM-PRO

Kft. ügyvezetője. *Németh Géza* a Faller Jenő Szakképző iskola ny. műszaki gyártástechnológus mérnöke. *Plank Zsuzsa Dr.* a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat fősztályvezető-helyettese. *Székvölgyi Katalin* a NITROKÉMIA Zrt. igazgató-helyettese. *Tar Ferenc* a Magyar Földgázáró Zrt. technológusa.

A Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete a 125 éves Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület részére Emlékplakettet adományozott.

A Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete a 25 éves Magyar Bányászati Szövetség részére Emlékplakettet adományozott.

A bányászok védőszentjére emlékeztek Padragkúton

Szent Borbála, a bányászok védőszentjének szobra nemcsak Ajkán, hanem Padragkúton is hirdeti az ajkai szénbányászat dicső 139 évét, és a városrész lakóinak háláját egy szép szakma iránt. A Civil Fórum Padragkútért Egyesület által épített, a Bányász Kegyeleti és Emlékparkban lévő emlékmű a bányászat megbecsülését, a padragkútiakat szeretetét is jelzi. A művészileg értékes, megjelenésében impozáns remekmű méltó a legendás életű szenthez, és méltó Padragkút bányásztársadalmához. A szakmájukhoz hű padragi bányászok tisztelték, emlékeztek, méltóan

ápolták hagyományukat.

Borbála szépsége, fiatalosságának éltető ereje, hitének örökérvényű energiája sugárzik a testét állig elfedő darócruha redői közül. A Bányászhimnusz közös elnevelése után, Szabóné Preininger Csilla verssel emlékezett meg az ünnepről és a bányászok hősiességéről.

Róka József, a Civil Fórum Padragkútért Egyesület elnöke mondott ünnepi beszédet. Emlékezett arra, hogyan lett Borbála a bányászok védőszentje, s az ő védelme alatt végezték a veszélyt tudatosan vállaló bányászok munkájukat. – Európa csaknem

minden országában évszázadok óta megünneplik december 4-én, a bányászok védőszentjének, Szent Borbálának névnapját. Elterjedése és fennmaradása annak köszönhető, hogy a természettel vívott harc egész Európában közös bányászmagányokat és szokásokat alakított ki. Szent Borbálához szívesen folyamodtak a középkori bányászok, akitől a hirtelen halál és a súlyos sebesüléssel szemben reméltek védelmet. Borbála-nap megünnepelésével bányásmúltunk egy patinás részét elevenítjük fel – hangsúlyozta Róka József, majd felidézte a Borbálával kap-

csolatos hagyományokat, népszokásokat, a bányászemberek körében ma is élő tiszteletet.

Ezt követően a Civil Fórum Padragkútért Egyesület elnöksége, valamint Puskás Károly, a városrész önkormányzati képviselője a Szent Borbála emlékműnél helyezték el a védőszent és a bányászok iránti tiszteletük jeléül a kegyeletes megemlékezés koszorúit. Az ünnepség hivatalos része után, még hosszú percekig együtt maradt a bányával kapcsolatos emlékeket elevenítették fel az egykori bányászok.

Az ünnepségen kiderült, hogy a

padragkútiakat szeretetükbe fogadták Szent Borbála alakját. A Bányász Kegyeleti és Emlékparkban aki elmege előtte, eszébe juttatja Osváth Imre Ajka-padragkúti bányászöltő verse foglalt gondolatait: „Fejet hajtok előtted bányász, / főhajtásomban nincs alázat, / de van bennem irántad büszkeség. / Szembe néztl sokszor a halállal / előtted volt a sötétség, ismeretlenség. / Neved halványuló gertyaláng, / pedig voltál villám ostroma. / Tanulj tőle ifjú nemzedék, / Mert gerinc volt Ő, hajthatatlan derék.”

Tollár Sándor

Szent Borbála napok Ajkán

A bányászok védőszentjére emlékeztek Ajkán a Bányász szakszervezetek, a Bányász Kulturális Egyesület, Ajka, Bódé, Csingervölgy és a Padragi Hagományörző szervezetei szervezésében.

November 30-án a Padragi Bányász Hagományörző Kör rendezvényén emlékeztek a már hagyománnyá vált Borbála

„Emléketett arra, hogy lett Borbála a bányászok védőszentje, s a 139 évig működő ajkai bányászok a rendszer-váltás után, hogyan tértek vissza a szép hagyomány ápolásához. A bányászat emelte élhetővé, várossá a települést. A nehéz munka nemcsak dicsőséget hozott, hanem áldozatokat is követelt, 189 bányásztársunkat veszítettük el. Értük és a még élő

zés koszorúit, Ajka város vezetői, Bányász- és Nyugdíjas Szakszervezetek és a Hagományápoló Szervezetek képviselői.

A rendezvény után a zsúfolásig megtelt ajka-csingervölgyi katolikus kápolnában Bakos Frigyes esperes-plébános celebrált szentmisét a még élő s már meghalt bányászokért.

A kápolna oltárképének egyik fő alakja Szent Borbála, melyet a múlt évben szenteltek fel. A kápolna harangja 1929-ből „az ajkai bányászok alkalmazottak szeretet adományából” felirattal. Borbála dombormű fején korona, kezében kehely. „Szent Borbála védőszentünk örökjél felettünk” felirattal. A kápolna tornyában minden nap 14 órakor a bányászhimnusz harangjátéka csendül fel. A szentmise után a Csingervölgyért Egyesület második alkalommal meghirdetett „Bányásztöröl gyermekszemmel” című pályázatokat díjnyertes alkotásait jutalmazták a rendezők, és bemutatták kiállítás keretében, az alkotásokat. A Borbála napi rendezvény a csingervölgyi Közösségi Házban folytatódott vendéglátással és jó hangulatú beszélgetéssel.

Padragkúton a Civil Fórum Padragkútért Egyesület a Bányász Kegyeleti és Emlékparkban lévő Borbála szobornál tartott megemlékezést és koszorúozást.

Az a megtiszteltetés érte az ajkai bányász társadalmat, hogy az Országos Központi rendezvény keretében a Szent Gellért hegyi Szikla kápolnában, a Padragi

Bányász Férfikórusunk szerepelt, Kanyárné Grünvald Petra karnagy vezetésével.

Ajkán a Borbála napi megemlékezésen a bányász múltunk egy patinás részét elevenítjük fel, és közvetve egy ősrégi

Borbála tiszteletére” felirat olvasható. Szent Borbála faszobor - Unna város polgárainak adománya 2004. december 4. (Bányászati Múzeumban található). Szent Borbála bronz szobor a Bakonyi Erőmű dolgozóinak adománya 2004. (Bányászati

napra. Itt tisztelték a közeli napokban elhunyt Kerekes Árpád geológus emléke előtt, aki a bányász vezetője volt, s több könyve jelent meg az ajkai bányászat neves személyiségeiről.

December 3-án az Ajkai Művelődési Központ előtti Szent Borbála szobornál kezdődött a városi rendezvény. Győr Sándor a bányász szakszervezet volt vezetője, mondott ünnepi beszédet.

bányászokért állítottuk a Borbála-szobrot, hogy senki ne feledje, volt egy szakma, mely Ajkán élt 139 évet. A még élő bányászoknak az a feladata, hogy ne engedjék feledésbe merülni a bányászatot. Órizzék meg hagyományait és utódaiknak is hagyjanak emléket erről a szép, embert próbáló szakmáról”- fejezte be gondolatait Győr Sándor.

Ezt követően helyezték el a megemléke-

magyar népszokást éltetünk és tartunk életben.

A „Borbála” cseresznyefa ága vázába rakva virágot hoz, emlékeztetve bennünket arra, hogy a megkínzott szűz fejére Krisztus a Paradicsom virágaiból font koszorút helyezett, hogy sebei meggyógyuljanak.

Ajka bányásztársadalmára gazdag hagyományokkal rendelkezik, Borbála tekintetét jellemzően:

Ajka-Csingervölgyi Bányász és Iparos Olvasókör zászlója 1933-ból, egyik oldalán színes Borbála képpel (Bányászati Múzeumban található). A már említett Csingeri kápolna harangja 1929-ből Ajka-Bódéi katolikus templom harangján „Szent

Múzeum) Szent Borbála faszobor Padragi Bányász Kegyeleti Park 2005. Ajka Városi címer főalakja Szt. Borbála 1992 önkormányzati rendelet.

Szent Borbála bronz szobor Ajka város főterén 2005. január 14. (Az 1909. január 14. bányászszerecséltlenség ötvenöt halottjának emlékére. Ez a szobor egy „JEL”, ami Ajka bányászati múltjára utal, jele a bányászok hitének, és örökdió emlékeink és a város felett.

Várakozás teli adventet és áldott karácsonyt kívánunk, bányászköszöntéssel: Jó szerencsét!

Oravec Edit
Blaskó Sándor

Szűcsi megemlékezés

Szűcsi község önkormányzata, a szűcsi X-es aknáknál történt, harmincegy bányász halálát okozó üzemi baleset 58. évfordulója alkalmából, 2017. november 24-én, megemlékezést tartott. A bányászszerecséltlenségben elhunyt emlékére celebrált gyászmisze

után, a templomkertben felállított kopjafánál volt megemlékező beszéd és koszorúozás.

Az eseményen a BDSZ-t Csató László a MERT Zrt bükkrányi és Kovács János a MERT Zrt visontai bányászati szak-szervezeti vezetői képviselték.

Bányász emlékhely Móron

A BDSZ Mór-Pusztavámi nyugdíjas alapszervezete Móron, a Milleniumi Parkban, Bányász Emlékhelet alakított ki. Az Emlékhelet alapját a város önkormányzata építette ki, a kiállítási tárgya-

kat, eszközöket – pajsz, kaparó, Th-ívek, stb. – az immáron bezárt márkushegyi bányáuzemből szerezték be. Arról, hogy a berendezések a megfelelő helyükre kerüljenek, az alapszervezet tagjai gondoskodtak.

Az Emlékhelet

avatására 2017. december 4-én, a Borbála napi ünnepség keretében került sor.

Ünnepi köszöntőt mondott Törő Gábor országgyűlési képviselő, és Grell Károly, Mór-Pusztavám Bányász szakszervezet elnöke. Lepsényi Bálint saját versével köszöntötte a bányászokat.

Nyugdíjas tagjaink védelmében

**Beszélgetés Székely Jenővel,
a BDSZ nyugdíjas választmány elnökével**

A Nyugdíjas Választmány a BDSZ országos tanácsa által működtetett rétegszervezet, mely a BDSZ szervezeti és működési szabályzatában leírtak alapján végzi munkáját – mondja Székely Jenő, amikor arra kérem, hogy idézzük fel olvasóinknak, a Választmány helyét az ágazati szakszervezet rendszerében. - A Választmány tizenöt tagú Intéző Bizottsággal végzi operatív munkáját, a vezető testületet döntési szellemében, segítve a nyolcvanhét alapszervezet helyi és területi munkáját. A középszervek bírósági bejegyzése többségében önállóan, az alapszervezetek pedig középszervek és a BDSZ-en keresztül vannak nyilvántartásba véve.

- Milyen létszámot jelent ez a nyolcvanhét alapszervezet?

- A BDSZ nyugdíjas szervezeteinek taglétszáma 11.161 fő.

- Milyen külső, társadalmi-politikai helyzet határozza meg a munkátokat?

- Az immár második ciklusát gyakorló kormány működése alatt olyan gazdasági és társadalmi-politikai törvények születtek, melyről a választásokat megelőzően szó sem volt. Átgondolatlan intézkedések következtében az időskorúak, nyugdíjasok szociális biztonsága nagymértékben gyengült. Magyarország lakosságának fele szegénységben, egyharmada mélyszegénységben él.

- Milyen főbb szempontjai voltak/vannak a nyugdíjasok körében végzett tevékenységnek?

- Nyugdíjas Választmányunk a 2016-

2017. évi munkáját – az előző évekhez hasonlóan – a megváltozott körülményekhez igazítva, korábbi programjainkat aktualizálva végezte, minden alaklommal figyelembe véve a BDSZ Kongresszusi programját is. Nagy figyelmet szenteltünk a szerzett jogok védelmére és arra, hogy ébren tartsuk azon törekvéseinket, hogy az időskorúak, nyugdíjasok helyzete és anyagi biztonsága a lehetőségek függvényében javuljon, de semmiképpen se romoljon. Mindezeket a nyugdíjas szervezeteink működésének biztosításával és nyugdíjas tagsággal való élő kapcsolattartással igyekeztünk megvalósítani.

- Előre meghatározott program alapján?

- Működési szabályzatunk a szervezet erősítésén túl az operatív munkát is kiemelten hangsúlyozza. Az Intéző Bizottság munkáját féléves munkatervben rögzített feladatok alapján végezte, bizvást a tagság legszélesebb körű megelégedésére.

- Azt sokszor elmondtuk már, hogy a jelenlegi hatalom nem munkavállaló barát. Úgy vélem, hogy ez a jelző vonatkozik a nyugdíjasokra is.

- A kormányzat folyamatos intézkedései, a futószalagon megvalósuló törvényalkotásai radikálisan átalakították a közéletet.

- Mondanál erre konkrét példákat?

- Az első ciklusból példaként említhetjük az új Alaptörvényt, mely merőben átirta a több mint száztíz éves társadalombiztosítást és azt, hogy megszűntek a

korhatár előtti nyugdíjak, valamint a rokkantsági nyugdíj intézménye. Államosították a magánnyugdíjpénztár vagyont, adóvá minősítették a munkáltatói társadalombiztosítási járulékot. Mindezen intézkedések folytatásaként az egészségkárosító hatásoknak kitett munkakörökben dolgozó munkavállalóktól elvették a korkedvezmény lehetőségét, amely gyakorlatilag így 2014. december 31-i hatállyal megszűnt.

- Ez cselekvésre készítette a nyugdíjasok egy meghatározott körét, melybe beletartoznak a BDSZ nyugdíjasai is.

- Ez valóban így van. A negatív intézkedések ellen nyugdíjasaink jelentős létszámmal vettek részt a különböző tiltakozó demonstrációkon.

- Ez nyilván, egészen a problémák megszüntetéséig, folyamatos cselekvéssorozat kiváltója.

- Vannak akut problémák, melyek megoldásáért fel kell emelni a szavunkat. Továbbra is szorgalmazzuk azon törekvésünket, hogy ki kell állni a szolidaritáson alapuló stabil és értékálló nyugdíjrendszer mellett és azért, hogy a nyugdíjasokként elért reálnyugdíj pozíció az életkor előrehaladtával ne romoljon. Elvárása a nyugdíjasok széles körének a korrekciós nyugdíjemelés továbbvitele és a nyugdíjak nettó keresetekhez viszonyított arányának az EU átlagának elérése. Ezen cél eléréséhez elengedhetetlen az un. svájci indexálásra történő visszatérés.

- Van más megoldás is?

- Nyugdíjpolitikai szempontból elfo-

gadható olyan korrekciós nyugdíjemelés is, amelynél az alacsony nyugdíjak, egy elfogadható megélhetési szintre történő emelésére kerülne sor a nemzetgazdasági költségvetés terhére (Hozzávetőlegesen hetvenezer nyugdíjasnak van jelenleg 50.000-Ft alatti ellátása).

- Hogyan áll a nyugdíjasok bevonásával működtetett érdekegyeztetés?

- Mondhatjuk, talán nem is túlzó a hasonlat, hogy lélegeztető gépen van. Az időügyi párbeszédet, érdekegyeztetést minden szinten vissza kell állítani. Az Időügyi Tanács a gyakorlatban nem működik, s így a nyugdíjasok országos érdekképviselete hiányos.

- Időnként beszámoltok a munkatokról a BDSZ országos tanácsa előtt. Legutóbb mit tudatok elmondani a működésekről?

- Nincs szégyenkezni valónk, ezt a BDSZ országos testülete is így értékelte. Az Intéző Bizottság, munkaprogramját, ülésterveinek megfélemlően végezte. Negyedévente (de szükség szerint közben is) aktuális társadalompolitikai, gazdasági és szakpolitikai kérdésekben tájékoztatást adunk a tizenöt fős Intéző Bizottság szervezeteit képviselő tagjai részére. Részt vettünk a BDSZ testületi ülésein (Elnökség, OT.), segítettük a szakmai feladatok végrehajtását és hangsúlyoztuk az időskorú lakosság véleményét és elvárásait. A Magyar Szakszervezeti Szövetség nyugdíjas tagozat elnöki testületében és más nyugdíjas érdekképviseletek felé képviseltük a mintegy 20 ezer bányász és iparági nyugdíjasok érdekeit, az őket ért jogsérelmek és elnehezítő életkörülményeik tekintetében. Igyekeztünk erősíteni a demokratikus baloldali szervezetek rendezvényeit, személyes részvétellel is és kiálltunk a szolidaritáson alapuló baloldali értékek mellett.

Az Időügyi Nemzeti Stratégiából fakadó önkormányzati cselekvési programok megvalósításában sajnos nem történt előrelépés, melynek legfőbb oka kormányzati passzivitás volt. Figyelemmel kísértük területi szervezeteink éves munkáját, rendezvényeit, melyek a bányász hagyományokat és a szakszervezeti tagok beszámolóit, értekezéseit és rendezvényeit érintette. A nyugdíjas szervezeteink anyagi lehetőségeik határain belül segítségére voltak a rászoruló tagok támogatásában. Éltek a méltányos nyugdíjemelés lehetőségével és a Bányász Segélyalapról történő segélyezésben.

- A nyugdíjas létszám – eddig legalább is arról beszélhetünk -, az aktív dolgozók belépésével a rendszerbe, folyamatosan nőtt. Mintha ez a tendencia megváltozott volna.

- Az alapszervezetek taglétszámának a természetes halandóságból fakadó csökkenését szervező munkával kismértékben sikerült pótolni, de összességében elmondható, hogy fogy a tagság.

- A nyugdíjasok fontos és meghatározó részei a BDSZ tagságának.

- Ez elismerésekben is megmutatkozik, hiszen rendszeres a kerek évforduló szakszervezeti tagsággal rendelkezők elismerő oklevéllel és bányász korszál történeti köszöntése.

- Tudomásom szerint a feladatokra történő felkészítés is közös az aktív dolgozókkal.

- A Nyugdíjas Választmány éves országos három napos értekezletét, tanácskozását Balatongyörökön a BDSZ jóváhagyásával, az idén is meg tudtuk rendezni 2017. szeptember 18-20-ig mintegy hetvenhárom fővel, az aktív szervezetekkel együtt.

- Köszönöm a beszélgetést.

H.I.P.

„Ha nem tartozol sehova, a munkáltatód azt tesz veled, amit akar”

Interjú Juhász Edinával, a BDSZ nőbizottságának elnökével

Nőbizottság célként tűzött maga elé?

- Szeretném hangsúlyozni, hogy feladatainkat a BDSZ XXXIV. Kongresszusának rétegszervezetekre vonatkozó programja szerint határoztuk meg, s ez kijelöli számunkra a munka menetét is. Hogy melyek a jelentősebbek? Van belőlük bőven. Ilyen a női munkavállalók, családok érdekeinek védelme. Vagy a nemek közötti esélyegyenlőség megvalósulásának segítése. Együttműködés a közös célokért, más nőképviseletekkel. Részvétel a családbarát törvényalkotásért való küzdelemben. Kiemelt feladatként tekintünk az egészségmegőrzésre, egészségvédelemre. Folyamatos munkát jelent az „Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról” szóló törvény megismertetése, propagálása, tudatosítása. Támogatjuk minél több hölgy részvételét a vezetésben és növelni kívánjuk saját rétegszervezetünk létszámát is. Ezekben, de más feladatokban is szorosan együttműködünk a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZSZ) nőtagozatával.

- Ha ezeket a feladatokat a saját ágazati, szakmai szakszervezetünkre vonatkoztatjuk, azok milyen konkrét tennivalókkal járnak?

- Felsorolok néhányat ezek közül. Minél szélesebb körben kívánjuk terjeszteni, ismertetni munkánk célkitűzéseit,

segítve a tagszervezési munkát, remélve, hogy ennek eredményeképpen minél többen csatlakoznak szakszervezetünkhöz. A saját tevékenységünket is hatékonyabban kívánjuk tenni azzal, hogy a könnyűipari ágazathoz tartozó munkahelyekről aktív kolléganőket tervezünk bevonni a nőbizottság munkájába. Folyamatosan tesszük a Munka Törvénykönyvében történt módosításokról szóló tájékoztatást, különösen figyelemmel a nőket érintő változásokra. Szeretnénk egyre több munkahelyen megfordulni, hogy kölcsönösen megismerjük az ottani munkakörülményeket, s kicserélhessük a tapasztalatainkat.

- Ez nyilvánvalóan alapos előkészítést igényel.

- Munkánkat előre meghatározott terv alapján végezzük, ami az év első bizottsági ülésén kerül megtárgyalásra és elfogadásra.

- Már említetted a MASZSZ-al történő együttműködést. Kifejtened ezt bővebben?

- A MASZSZ nőtagozatával szorosan együttműködünk, részt veszünk a MASZSZ által szervezett rendezvényeken. Segítséget nyújtunk ezek előkészítésében is. A MASZSZ nőtagozata tovább folytatta 2016-ban megkezdett női tudást átadó konferenciáit a megyeszékhelyeken, valamint országos kampánysorozat-

tát melyben a nők és férfiak közötti bérkülönbségre hívja fel a figyelmet, valamint ennek a tendenciának hosszú távú kihatásait a társadalomra is. Hogy még érthetőbb legyen, idézek a felhívásukból:

„A Magyar Szakszervezeti Szövetség Női Tagozata elfogadhatatlannak tarja a kialakult helyzetet, hogy kevesebbet fizetnek a munkáért, pusztán azért mert nő vagy, különösen annak tükrében, hogy az EU 2014-ben tett egy ajánlást a tagállamok felé a probléma kezelésére. 2017 tavasza van, és a politikai szinten, érdemi nem történt az ügyben, és ha nem teszünk érte, nem is fog. Nincs rá akarás, természetesen nem a nőknél

A Szövetség Női Tagozata 2016. június 16-i alapítói ülése elhatározta, hogy országos kampányt szervez a nők és férfiak bérkülönbségének megszüntetéséért, és ezt a kampányt folytatja 2017-ben is. Mi, a szakszervezeti nők kezdeményeztük, hogy nyíljon erről beszéd. Tárjuk fel az összes lehetséges okot. Ne hagyjuk, hogy a politika úgy tegyen, mintha nem kellene vele foglalkozni, mintha nem lenne dolga abban, hogy ez a helyzet változzon.”

- Ehhez kapcsolódott a BDSZ nőbizottsága?

- Az országos kampány részeként a győri rendezvény előkészítésében, a rendezvény lebonyolításában részt vettünk.

Ezen túlmenően a MASZSZ konferenciákon aktívan részt vettünk, az ágazatra jellemző információkat mindig átadjuk a többieknek. Ennek keretében Varga Éva, a BDSZ alelnöke, a Könyv- és Könyvkiadói Tagozat vezetője, panelbeszélgetésre kapott meghívást, ahol az ágazatra jellemző munkabér, rugalmas munkaidő, egészségre ártalmas munkakörökre hívta fel a figyelmet.

- Azt nem kérem, hogy valamennyi rendezvény sorold fel, amin részt vettek, de ide idéznél belőlük néhányat?

- Munkatervünk szerint 2017. július 12-én a Mátrai Erőműbe látogattunk el. Ez közös látogatás volt az Ifjúsági tagozattal. Október 11-én a „Tisztes Munka világnapja”, alkalmából rendezett MASZSZ rendezvényen 18 fővel képviseltük a BDSZ-t. A panelbeszélgetés résztvevője Varga Éva a BDSZ alelnöke. Novemberben „A nők elleni erőszak világnapja” alkalmából szervezett MASZSZ rendezvényen is képviseljük szervezetünket. Részt vettünk szakszervezetünk, valamint a MASZSZ programjain, rendezvényein. A rendezvények sikeréhez a BDSZ nőbizottság tagjai nagyban hozzájárultak.

- Egy mondatban hogyan értékelnéd a 2017-es esztendő nőbizottsági munkáját?

- A felénk támasztott követelményeknek, a tőlünk telhető módon megfeleltünk, és egy szorgos együttműködő csapattal, egy jó évet tudhatunk magunk mögött.

- Köszönöm a beszélgetést.

- hip -

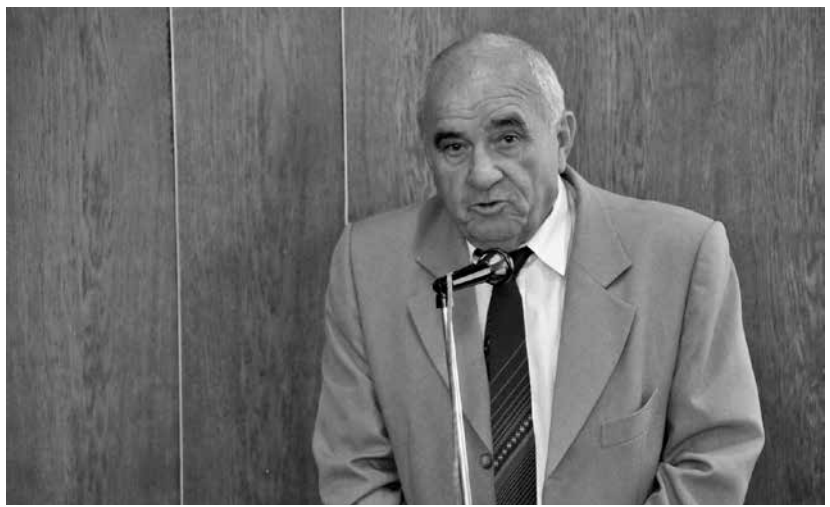
A BDSZ volt a házigazdája a Várpalota Város Önkormányzata-, a Magyar Bányászati Szövetség-, a Pápai Szakképzési Centrum és a Pápai Szakképzési Centrum Faller Jenő SZKI által megrendezett „A magyarországi bányászati szakképzés jövője” c. előadásnak és az azt követő szakmai beszélgetésnek.

Több előadás hangzott el az elvégzendő feladatokról, amikhez a jelenlévő Konrád Károly a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára, a várpalotai térség országgyűlési képviselője is felajánlotta segítségét.

A BDSZ-t Rabi Ferenc, Hámori István Péter, dr. Horn János és Vasas Mihály képviselte.

- h -

A magyarországi bányászati szakképzés jövője

A mangánbányászat századik évfordulója

Jubileumi ünnepség Úrkúton

Az úrkúti mangánbányászoknak nagyon nehéz volt átélniük, amikor az általuk sokszor szidott, de nagyon szeretett kilencvenkilenc éves bányájukat tavaly nyáron végleg bezárták. Nehéz, mert bent volt a munkájuk, a hivatásszeretetük!

Még egy szakmakultúrával kevesebb Ez a szakma összefogásában, csapat-szellemében nagyon sokat adott a magyar gazdaság és társadalom, s nem utolsó sorban az úrkúti község számára. Az úrkúti bányászok nagy szaktudással, odaadással dolgozták végig az elmúlt évtizedeket, szaktudásuk, szakértelmük végigkísérte a bányászok életét. Életük formálása közben, a nehéz munka elvégzésének folyamatában, szénbányász kollégáikhoz hasonlóan egyaránt meg kellett küzdeniük a természet vad és vak erőivel, a geológiai és tektonikai viszonyokkal, a kőzetek irtozatos nyomásával és hasonlók. A mélyben...! De a felszínen a 2016-os év közepén talán még kegyetlenebb volt az „ellenfél”! A tavalyi év nem feltétlenül az örömről szólt, hiszen a bánya bezárásával még egy szakmakultúrával kevesebb lett Úrkúton és Ajka környékén.

Az úrkúti mangánérc-bányászat nagyon sok családnak adott megélhetési lehetőséget, nem könnyen szerzett kenyeret; vér, izzadság, balesetek, betegségek árán szerzett, ám nélkülözhetetlen kenyeret. Ebből a kenyérből épültek Úrkúton a sport, kulturális és társadalmi intézmények.

A mangánbányász, aki nap mint nap a mélybe szállt, saját és családja boldogulása érdekében felvette a harcot a természet köbezart erőivel, a bezártság, kiszolgáltatottság érzésével. Kutatta a kincset, építette a jövőt gyermekeik, unokái számára, akiknek sokszor a szakma szeretetét és fogásait is átadta, s ezáltal bányászgenerációk sora jött létre.

Úrkúton tágabb értelemben bányász volt mindenki: nemcsak a vājár, hanem a csatlós, csillés, mozdonyvezető, villany-szerelő, iparos. A mérnök, az aknász, a húzó, a csilleforgalom dolgozó, akik korábban nők voltak és olyan kemény munkát végeztek, amit sok férfi megirigyelhetne; továbbá a külszíni dolgozók, sofőrök, gépkezelők, karbantartók, takarítók, a könyvelés-elszámolás, titkárság, bér, tb, munkaügy dolgozói. Hiszen mindannyian egy célért küzdöttek: a mangánércet kitermelni, feldolgozni és elszállítani a vevők részére, ezeket a folyamatokat felügyelni, ellenőrizni és elszámolni.

Egy tollvonással száz ember munkahelye veszett el

Tavaly június közepén a Dunaferr váratlanul szerződést bontott az öket évtizedek óta kiszolgáló mangánbányával, amely Magyarország utolsó ércbányájaként látta el a dunaiújvárosi céget mangánal. A döntés sajnálatosan végleges és megmásíthatatlan volt, az úrkúti bányát egy Ukrajnából származó import cégre cserélték, amely valószínűleg alá tudott ígérni a bakonyiaknak. Egy inkorrekt versenyben az úrkúti

bányászat alulmaradt, ezzel a sorsuk megpecsételődött. Egy biztos, a dunaiújvárosi cég nem európai módon zárta le a történetet. Pedig az úrkúti bányászok azon dolgoztak, hogy minőségben és mennyiségben kiszolgálják a vevőjüket. Arra büszkék lehetnek, hogy ez sikerült. Egy tollvonással veszítette el száz ember a munkahelyét, mert a Dunaferr a jövőben inkább az ukránoktól vásárol acélgépjárműkhöz szükséges alapanyagot. Pedig száz évre elegendő mangánvagyon van Úrkúton a föld alatt, és ott is marad. Az úrkúti vājárok számára tavaly nem maradt más hátra, mint a lassú temetés: a földalatti gépek szétszedése, a vājatok lezárása és a függőleges aknák közzel való feltöltése.

Mintha a „hegyeket” is megérintette volna az úrkúti bánya bezárása. Megható volt, ahogy a bányászok az utolsó csillét várták. A sín mellett hosszú sorban bányászok sorakoztak, miközben a hangszórókból a bányászhimnusz szólt. Mindenki pársz szemmel figyelte az eseményeket, hiszen a bánya idén lett volna százéves. Köztudott, hogy 1917 augusztusában bukkantak a mangánércre, bár a tervek szerint szent kerestek, de azt csak kisebb mennyiségben találtak.

Utolsó „Jó szerencsét!” Nem érthette meg a századik évét az 1917-ben nyitott bánya, mert egy méltánytalan versenyben alulmaradt. Az utolsó szállítmány, kétszázhetvenöt tonna mangánérc 2016. június 24-én hagyta el az úrkúti bányát. Utólag hangzott el a bányászok egymásközi köszöntése – a „Jó szerencsét!” – úgy, hogy az még valóban hordozott magában jelentést. A bánya bezárásával e rövid és tömör, ám szimbolikus jelentőségű és sokat mondó kívánság kiüresedett szavak kapcsolatává sajdult.

Az úrkúti bánya vezetősége mindent megtett a bányászat fenntartására: hatalmas fejlesztéseket hajtottak végre, önköltségi ár alatt értékesítették a mangánércet, és az ésszerűség határáig finanszírozták a veszteséget és a vagyonvesztést.

Amikor már kiderült, hogy a bányászatot nem folytathatják tovább, a bánya vezetősége emberségesen minden dolgozójának kifizette a végkielégítést és más, összes járandóságát. Elvégezték valamennyi bányabezárás munkálatait, eleget tettek minden reaktivációs kötelezettségüknek. És mindez önerőből, állami támogatás nélkül, a korábbi nyereséges működés során képzett tartalékokból.

A mangánbánya alapozta meg a község Fő fejezetek: Előéletünkről (17–34 oldal). Az első évtized mérlege (35–62 oldal). A második évtized (63–112 oldal). Kapcsolataink (127–154 oldal). Jó szerencsét köszöntök (155–161 oldal).

A 208. oldalig: tagnévsor, Kossuth díjasok, díszpolgárok, névmutató támogatók, színes képmelléklet.

A kötet kiválóan szerkesztett, hiszen hiteles jegyzőkönyvek, média anyagok, interjúk, 342 döntően színes, kiváló minőségű fényképek, szemléletesen mutatják be a húsz év legfontosabb eseményeit/történeit, sőt megfogalmazza az Egyesület jövőbeni feladatait.

A könyv szerzője és szerkesztője Petrovics László, népművelő és tanár, mások mellett az Egyesület alapító tagja, első önkéntes ügyvezetője, jelenleg elnökhelyettes, a bányász hagyományok ápolásának várpalotai „motorja”.

Kinek ajánlható e könyv? Természetesen elsősorban Várpalota lakosainak és a vonzáskörzetében élőknek, valamint a könyvben szereplőknek és döntően a fiataloknak is, hogy ismerjék meg a bányászat múltját és jelenét. De

fejlődését Nem egyszerű bánya volt az úrkúti. Az üzem rendszeresen támogatta az önkormányzatot, az óvodát, az iskolát, a sportot, a közösséget. A bánya az intézmények működéséhez és a rendezvényekhez is hozzájárult anyagilag, dolgozóira számítani lehetett település-üzemeltetési feladatokban.

Az idei bányásznapon a mangánbányászat századik évfordulója tiszteletére tartott ünnepséget a község. A jubileumi ünnepségen Fülöp Zoltánné polgármester köszöntötte Kádár Andrea Beatrix hölgyet, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium energiaügyi felelős helyettes államtitkárát, Óvádi Pétert, a Fidesz-KDNP veszprémi képviselőcsoportjának frakcióvezetőjét, a Bánya-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezet képviselőjében Kolláth János főkönyvelőt, a Magyar Bányászati

Szövetségtől Podányi Tibort.

Ünnepi beszéde elején külön köszönetet mondott a rendezvény anyagi támogatóinak, a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumnak, a Magyar Bányászati Szövetségnek, valamint a Bánya, Energia-, és Ipari Dolgozók Szakszervezetének, hogy hozzájárultak az emlékműsor megrendezéséhez, és a bányászati emlékmű elkészítéséhez, valamint az ünnepélyes felavatáshoz. – Az elmúlt száz évet visszaforgatva ma már pontosan tudjuk, hogy a bányászat megindulása volt településünk fejlődése felé vezető út első és egyben legfontosabb állomása. Úgy gondolom, a tények és adatok azt bizonyítják, hogy ha nincs a mangánbánya a településünkön, akkor talán Úrkút még ma is csupán egy kis falucska lenne a többi Veszprém megyei település között. A mangánbányászat révén sok száz családnak lett Úrkúton otthona, vált biztosítottá a megélhetése, az idősebb generációk pedig anyagi biztonságban élhettek nyugdíjas éveiket. Természetesen nem a városokhoz hasonlítva, falunk elsőként rendelkezett emberek tömegének szórakozását biztosító mozival, kultúrházzal, épült önálló iskolája, óvodája, volt önálló orvosi ellátás a lakosság részére. Községünk óriási változásokon, erőteljes

fejlődésen ment keresztül, és ez a fejlődés a mangánbánya működése nélkül nem történhetett volna meg – hangsúlyozta a polgármester. A továbbiakban szólt a jelenlévő bányászokhoz: – Önök igazán tudják, mit jelent a bányászat, a bányász kultúra és az ahhoz való érzelmi kötődés. A bányászok, a bányásztudó, fiaik és unokáik büszkén, emelt fővel, nyílt tekintettel mondhatják, ha bányász múltjukról esik szó, hogy őseik, elődeik erőfeszítése nem volt hiábavaló. A bányásztársadalom által létrehozott munkakultúrát, szociális vívmányokat, értékrendjüket, erkölcsi példájukat a sorra bezáró bányák sötéte nem zárta magába – fogalmazott ünnepi beszédében Fülöp Zoltánné, majd József Attila verséből idézett: „...s ha beomlanak is a bányát / váza-ozslopok, / azért szívük mélyén a kincset őrzik, / és az lobog / s újra nyitnák a tárnát / amíg a szívük dobog.” Hozzátette:

– Az újrakezdés vágya a jelenlegi helyzetünkben csak költői remény és nem realitás. Ennek ellenére remélem, hogy falunk fejlődése mégis töretlen marad, amelyet erőben, egészségben, lakosaink tevékeny közreműködésével együtt élhetünk meg. Gyökereinket nem felejtve, közös múltunk értékeit megőrizve együtt valamennyien, a települési önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, a civil szervezetek és a lakosság összefogásával lehet megteremteni közös jövőnket és otthonunkat.

Fülöp Zoltánné a hivatalos rész után kérdésünkre elmondta: – A bánya bezárása jelentősen kihat a település további életére. Önkormányzati szempontból egyrészt jelentős iparüzési adóbevétel kiesést jelent, amely önként vállalt feladatokra nyújtott forrást, másrészt a bánya gépparkja, személyi állománya szükség esetén – például havazás, hó- és síkosság-mentesítés, egyre gyakrabban előforduló esőzés, olvadás miatti kiöntések – hatékony és gyors segítséget jelentett, amelyet más módon kell a jövőben megoldani. Ezenkívül az intézmények, valamint az intézményi alapítványok is érezni fogják a bánya működésének megszűnését. Gondolok itt anyagi támogatásra, eszközbeszerzésre, egyéb fizikális támogatásra. Összességében mind a kieső forrásokat, mind a bánya infrastruktúrájának, személyi állományának hiányát pótolni kell, amely gondot okoz és összetett feladatot jelent.

Emlék a mangánérc-bányászatnak A bánya sokat köszönhet Farkas József korábbi igazgatónak, aki élete végéig hű maradt a bányához. Méltó követője volt fia, Farkas István, ő tizenöt évig dolgozott

igazgatóként az úrkúti bányánál. A jubileumi rendezvényen köszöntötte az úrkúti lakosokat, a volt mangánérc-bányászokat: – Emléket állítani gyűltünk össze a mangánérc-bányászatnak, a mangánérc bányásznak. Már a helyszín is jelképes: a háttér az egykori munkásszálló, a bányásztóthon szépen felújított épülete. Nagyon sok bányász kezdte itt úrkúti életét, majd megházasodott, családot alapított, saját házat épített, amihez a bánya stabil, biztos anyagi háttérrel biztosított. Maga az emlékmű két részből áll: a jobb oldalán látható mangán lamellit a valamikori I-es aknáknál kiváló lejtősaknából származik. Ez, a mintegy száznyolcvan millió évvel ezelőtt létrejött karbonátos ércből az alsó kréta és alsó eocén földtörténetkor során oxidálódott lemez oxidos ércetomb. A baloldalon pedig egy kötőpályás sűrítet levegővel működő fej feletti rakodógép, ami a bányász munkáját volt hivatott megkönnyíteni és a termelékenységet növelni. Az ércetomb a természet nagyságát, örökkévalóságát és hihetetlen erejét jelképezi, a rakodógép pedig az emberi teljesítőképességet, hogy legyőzte a természetet, és annak elemeit a saját hasznára fordította. Az ember kibányászta a mangánt, amivel jó minőségű acélt állított elő, és abból gépet épített, hogy még többet és könnyebben bányáshasson. Ez a kompozíció egyszerre állít emléket a mangánércnek, a mangánérc-bányászatnak és a mangánérc bányásznak. Ezzel tisztelgünk bányászelődeink emléke előtt, akik áldozatos munkájukkal hozzájárultak a mangánérc-bányászat és Úrkút község fejlődéséhez – fogalmazott a bánya utolsó igazgatója, majd külön köszönetet mondott a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumnak, a Magyar Bányászati Szövetségnek, valamint a Bánya-, Energia-, és Ipari Dolgozók Szakszervezetének, hogy jelentős anyagi támogatással hozzájárultak az emlékmű létrehozásához és a méltó megemlékezéshez. Zárszávaiban így fogalmazott: – A Föld nevű bolygónak azt a parányi részét, amit a bányászati tevékenységgel megsértettünk, és ami egykor nekünk az életet jelentette, visszaadtuk a természetnek. Van még egy álmunk nekünk, elkötelezett mangánérc bányászoknak. Egy múzeumot szeretnénk létrehozni a volt bánya területén, a II-es és III-as akna közt. Ehhez minden tárgyi emlék adott, a szellemi tőke is megvan emlék hozzá, egy valami hiányzik: a PÉNZ! Bizom abban, hogy az illetékesek felismerve ennek a páratlan ipartörténeti emlékegyüttesnek a jelentőségét, segítséget nyújtanak a megvalósításához – fejezte ki reményét Farkas István.

Az ajkaihoz hasonlóan az úrkúti bányászat is most már véglegesen a múlté. Az egykori mangánbányászok pedig csak szomorúságot, keserűséget éreznek, mert a természet durva erői felett aratott győzelemnek nem a tavaly bekövetkezett módját álmodták meg!

Tollár Sándor

„Örökségünk”

2017. október 25-én, a BDSZ székházában könyvbemutatóra került sor, ahol Petrovics László „Örökségünk. A várpalotai Bányász hagyományok Ápolásáért Egyesület jubileumi kiadványa (1997–2017)” c. könyvét mutatta be a Bányász hagyományok Ápolásáért Egyesület, a BDSZ és az OMBKE.

A könyvbemutató megnyitóját Németh Géza tartotta, aki egyben a moderátori feladatokat is ellátta.

Rabi Ferenc (a BDSZ elnöke), Huszár László (az OMBKE alelnöke) és dr. Buzási István (az Egyesület elnöke) ajánló szavai után Hámori István Péter a BDSZ lapjának, a Bányamunkásnak a főszerkesztője panelbeszélgetést folytatott a könyv szerkesztőjével.

A 208 oldalas könyv tagozódása: Előszó (Petrovics László). Polgármesteri köszöntő (Campanari-Talabér Márta). Hagyományaink (Huszár László). Ajánlás (Rabi Ferenc). Gondolatok Egyesületünk tevékenységéről (dr. Buzási István).

példaértékű a könyv a bányászok nagy családjának is, mert követhető utat mutat be, hogy egy olyan bányavidék, amely 1996-ban befejezte a széntermelést, milyen sikeresen tudta és tudja a bányászhagyományok ápolását folytatni (pl.: a helyi gr. Sztáray Antalról elnevezett Bányásztörténeti Gyűjteményt népszerűsíteni.) Hámori István Péter (A Bányamunkás c. lap főszerkesztője) kérdéseire a szerző válaszaiból megtudhatjuk, miként működik nehézségeivel, forráshiányosan, egy kisvárosi körülmények közepette tevékenykedő civil szervezet.

A könyv a Valczer Z+J (Várpalota) és a Print Invest Magyarország –H Zrt. dolgozóit dicséri.

A kiváló minőségű könyv megvásárolható 2.300.-ft-os áron, az alábbi címen és elérhetőségen: dr. Buzási István, 8100 Várpalota, Veszprémi út. 34. Mobil: +3620-4902788; Petrovics László, 8100 Várpalota, Bakony u.10. 06- 88-471-924, Email: lacpet2007@citromail.hu vagy Rémai Mihályné, 8100 Várpalota, Mátyás Király út.20. 06-20-4217902.

Dr. Horn János

Beszélgetés Prof. dr. Szűcs Péterrel a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar dékánjával

2017. szeptember 8-án a Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar Ünnepi Nyilvános Kari Tanács ülésén – melynek tagja e sorok írója is – a sikeres félévi vizsgát tett hallgatók eskütétele és a dékáni kézfogás után, ami után a Kar hallgatói lettek, a Kar dékánja ünnepi beszédében szöveg a Kar jelenlegi helyzetéről, a várható jövőképről. Lapunkban hosszú ideje nem adtunk tájékoztatást ezen egyetemi képzésről, amitől azt is várjuk, hogy több bányász családdinasztia a következő évben érettségiző családtagja a Karon fogja megkezdeni tanulmányait. A beszélgetésre a 2017. szeptemberi Kari Tanács ülés után került sor Dékán Úr szobájában.

- Milyen szakokon folynak a képzések? Hogyan alakul a hallgatói létszám?
- A Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kara számára több szempontból is igen tevékeny és kihívásokkal teli lehet a 2017/2018-as tanév. Jó hír, hogy négy mesterszakunkon (a szénhidrogén kutató földtudományi mérnöki mesterszakon, a hidrogeológus mérnöki mesterszakon, a környezetmérnöki mesterszakon, valamint az olajmérnöki mesterszakon) 50 új külföldi hallgató kezd meg tanulmányait a magyar kormány által támogatott Stipendium Hungaricum ösztöndíj program segítségével. A Miskolci Egyetemen összesen 130 új külföldi hallgatót vettek fel az idén szeptemberben az új tanév keretében. Ennek fényében a Műszaki Földtudományi Kar 50 fős külföldi létszáma kiemelkedő felvételi eredménynek számít. Jó hír az is, hogy összességében néhány fővel több hallgató iratkozott be a kar alapszakos és mesterszakos képzéseire, mint tavaly. Ha csak a hazai hallgatói létszámot vennénk figyelembe, akkor már rosszabb a kép. Sajnos az idén is folytatódott a negatív trend, vagyis a hazai hallgatói érdeklődés némileg továbbcsökkent az idén is. Nagyon jó lenne megállítani az utóbbi 5 év kedvezőtlen trendjét, hogy hosszútávon megőrizhesük a Műszaki Földtudományi Kar

hazai viszonylatban egyedülálló képzési profilját. Jelenleg hallgatóink igazi inspiráló és nemzetközi közegben végezhetik tanulmányaikat. Jelenleg a karon több mint 20 országból, több mint 100 külföldi hallgató van, amely az oktatóink számára is komoly kihívást jelent, hogy megfelelő színvonalon és elegendő gyakorlati helyet kínálva tudjuk a képzéseinket lebonyolítani.

- Mik a legfontosabb feladatok a hallgatói – különösen a hazai – létszám növelése érdekében?

- A fentiekből következik, hogy a Műszaki Földtudományi Kar számára a következő időszak legfontosabb feladata a beiskolázási tevékenység további erősítése, hogy a döntően unikális képzéseinkre a korábbiaknak megfelelően az ország minden megyéjéből érkezzenek nagyobb létszámú hallgatók. Nem egyszerű a dolgunk. Képzéseink, szakmaink nem magától értetődőek egy középiskolás számára. Egyre kevesebb a tradicionális „bányászcsalád”, ahol a gyermek számára magától értetődően adódik a szülőik szép és felelősségteljes életmódjának folytatása. Nem igazán segít a hazai ásványvagyton kutatásának és hasznosításának a jelenlegi helyzete sem. Érdekes ellentmondás is, ahol mindenki a gazdaság és az ipar teljesítményének erősödését szeretné látni a jólét növekedése érdekében, de ugyanakkor úgy teszünk mintha ez megoldható volna nyersanyagok vagy jelentős mennyiségű energia felhasználása nélkül. A Miskolci Egyetemnek a különböző szakmai szervezetekkel szoros szövetségben kell dolgoznia azon, hogy a döntéshozók és a társadalom számára

világossá váljon, nyersanyagok, energia, víz, új anyagok és technológiák nélkül megtorpanhat hazánk és Európa gazdaságának növekedése és versenyképessége. Fontos megértetnünk, hogy

a bányászat és kohászat ma már teljesen mást jelent, mint 50 évvel ezelőtt. Környezeti és társadalmi fenntarthatóság, körkörös gazdaság, innovatív és környezetbarát technológiák jellemzik azokat az új műszaki és mérnöki eljárásokat, amelyeket manapság a nyersanyag-, az energia- és a vízgazdálkodás területén kínálnak tudunk hazánkban és a világon.

- Bevezették a „duális képzés”-t, ez mit jelent és mi várható e területen?

- Nagyon fontos, hogy meg tudjuk mutatni a világnak, hogy szükség van a képzéseinkre, és hogy a nálunk végzett hallgatókra jó elhelyezkedési lehetőség vár itthon és a nagyvilágban egyaránt. Ennek egyik lépése lehet, hogy tovább-erősítjük és szélesítjük a kar által kínált duális képzési lehetőségeket. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a mi területeinken inkább a mesterképzés területe lehet érdekes a cégek részére. Például egy bányászati cég a saját munkaterületén nehezen tud mit kezdeni

egy középiskolából éppen kikerült diákkal. Vannak azért szerencsére jó példák is. A kő és kavicsbányászat területén több cég is foglalkoztat duális képzés keretében alapszakos hallgatókat. Jó lenne további cégekkel is a duális képzési szerződés ügyében új megállapodásokat aláírni. Még inkább ki kell emelni a cégek számára, hogy ez nem csak egy teher, hanem egy olyan befektetés, amely egy cég számára is számos előnnyel járhat. Szóval próbálunk újabb és újabb cégekkel is együttműködni a duális képzés vonalán.

- A Kar sikeresen pályázik kutatás-fejlesztési pályázatokon. Hallhatnánk erről?
- Karunk számára igazán jó céger a kiemelkedő kutatás-fejlesztési pályázati sikeresség. Jelenleg 5 Horizont 2020-as kutatási pályázat megvalósítása folyik a karon. A karunk méretét figyelembe véve ez országos léptékben is kiemelkedő siker. Örömmel jelenthetem, hogy például a Műszaki Földtudományi Kar konzorciumi vezetésével valósul meg két nagyleptékű európai uniós Horizont 2020-as kutatási pályázat, amely elarasztott bányaterületek in situ állapotfelmérésével és hasznosításával, valamint a geotermikus energia felhasználásával kapcsolatban mutat majd jövőbe mutató új irányokat a világnak. Kiemelkedő pályázati eredményességet mutattunk az elmúlt időszak TÁMOP, illetve a jelenlegi időszak GINOP kutatási pályázatairól. Ezek az elnyert pályázatok is mutatják, hogy több területen (elsődleges és másodlagos nyersanyagok, konvencionális és nem konvencionális szénhidrogének, geotermikus energia, geoinformáció feldolgozás,

geotermikus energia, felszín alatti vízkészletek, stb.) továbbra is az ország elsősorú kutatási intézménye vagyunk. Ezekbe a már most folyó kutatási programokba számos tehetséges hallgatót próbálunk bekapcsolni, hogy magas színvonalú tudományos diákkori dolgozatokat és diplomaterveket készíthessenek, valamint hogy érdemben segítsék a kutatások előrehaladását.

- Biztató gondolatokat fogalmaztál meg a jövő szempontjából. Mire gondoltál?

- Fontos megemlítenem, hogy az utóbbi időben több kedvező hír is eljutott hozzánk kormányzati és döntéshozói oldalról. Nagyon örülünk annak, hogy a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat vezetése mellett egy olyan kutatási programban vehetünk részt, amelynek a fő célkitűzése az, hogy megmutassuk a szénfelhasználás új irányait és lehetőségeit a döntéshozók számára. Jó hírek tekinthető az is, hogy széleskörű támogatás mellett elindult a Nemzeti Víz tudományi Kutatási Program kidolgozása, amely munkában a Miskolci Egyetem több szakembere is részt vesz. Örömmel értesültünk arról a nyáron, hogy a kormány támogatja az Energetikai Ásványvagyton-hasznosítási és Készletgazdálkodási Cselekvési Terv elfogadását. Mindezek a fontos hírek is hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a társadalom szélesebb rétegei számára nyilvánvaló legyen, hogy nem csak a járműiparról szól hazánk gazdasága.

Mindezek fényében optimista hangulatban kezdtük el a 2017/2018-as tanév őszi félévét. Bízunk abban, hogy továbbra is érdemes a több mint 280 éves múltal rendelkező Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Karára jönni tanulni vagy kutatásokat végezni. Hallgatóink és partnereink számára ez úton is kívánok: Jó szerencsét!

- Köszönöm a beszélgetést, remélem a nagy olvasótáborral rendelkező Lapunkban megjelenő interjú is segíti terveitek megvalósulását.

Dr. Horn János

Könyvismertetés

Dr. ifj. Sarkady Sándor (PhD)
A Bánya-, Kohó- és Erdőmérnök-hallgatók Ifjúsági Köre
Sopronban (1919-1948)

2017. november 24-án a Pannónia Hotelben (Sopron) került sor a könyvbemutatóra.

Az Ifjúsági Kör soproni történetét, fennállását majd harminc esztendőjéig ez ideig nem dolgozták fel. Rövid, kisebb összefoglalók (a mindenkor, főleg politikai elvárásoknak megfelelő) azonban születtek róla.

A Soproni Egyetemen töltött évek alatt a szerzőben megérett a gondolat, hogy méltó emléket állítson azoknak a fiatal férfiaknak, akik ezt az ifjúsági szervezetet a tárgyalt időszakban igen nehéz körülmények között vezették. Gondolunk itt a Főiskola menekülésére, a Tanácsköztársaság 133 napos rombolására, a trianoni békediktátum sokkjára, továbbá az új otthon elvesztésének valós lehetőségére, a szociális és gazdasági nyomorúságra, bizonyos kiszolgáltatottság érzésére. Ide sorolható a kezdeti meg nem értés, a fiatalok féltelen jövedelme, a köztulajdon rongálása és a hallgatóknak a hatósági közegekkel való gyakori összeütközése.

Elsősorban gazdag levéltári anyag feldolgozásával mutatja be az Ifjúsági Körnek a „selmeczi-soproni hagyományok megőrzésében betöltött kimagasló szerepét.

A dokumentum kötet bemutatja az Ifjúsági Kör viszonyát a mindenkor fenntartóhoz és a rajongásig szeretett professzori karhoz is. Felvázolta a Kör

tisztségviselőinek feladat - és munkakörét is. Kitér a Kör alapszabályára és annak többszöri módosításaira. Maga a tanári kar, a Főiskola Tanácsa a lehető legnagyobb megértéssel tanúsította a Kör tagjai iránt, akik ekkor az egész hallgatótársaságot (bánya-, kohó-, erdőmérnökök bajtársi közössége) jelentették. A mindenkor rektor, a dékánok, professzorok és tanárok valaha maguk is a Kör tagjai voltak. Egy-egy nehezebb döntés meghozatalánál bizonyára eszükbe jutott saját ifjúkoruk is a Felvidéken.

A dokumentumok segítségével bemutatja azt a kilenc éves küzdelmet, ami egy kicsi tanulószobától a Kori Ház megvételeig tartott. Utal a Kori Ház helyiségeinek bérbeadására, és ismerteti a ház ránk maradt házszabályzatát. Felvázolta a Kör legtehetségesebb vezetőit, azokat, akik aranybetűvel írták be nevüket az Alma Mater történetébe. Kitér írói működésükre is, felvázolja irodalmi munkásságukat. Külön oldalakat szentelt a soproni főiskolások diákhumornak.

Könyve mellékletét (140 fotó) korabeli Kori elnökségi fotókkal, csoportképekkel, arcképekkel, meghívókkal és fennmaradt tárgyi emlékekkel illusztrálta. A szerző legjobb tudása szerint igyekezett bemutatni azt az egyesületet, ami hetven éve már nem létezik. De az elődökre az utódoknak, a mai egyetemi polgároknak, a jelenleg fennálló ún. „tanszékeknek” örökre büszkének kell lenniük. Az Ifjúsági Kör kisugárzása múlhatatlan; híre és neve ragyogjon a késői utódokra! Mindazokra, akiket ma

is megérint az örök selmeczi-soproni diákszellem.

Az Ifjúsági Kör (1879-1948) a maga korának demokratikus intézménye volt, amelyben diákönkormányzatként működött. A Kör tisztviselői a legjobb képességű, tudásuk és belátásuk szerint dolgoztak. Külön értéket adta az Ifjúsági Körnek, hogy magával hozta a hazafiság, a bajtársiasság a testvérieség szellemét, egyszóval a selmeczi hagyományokat. E hagyományokat ápolta és támogatta a Kör, és ezt a tag-ság minden utána következő évfolyamnak, mint szent lángot adta tovább. Az akkori hallgatók büszkéek voltak arra, ha Kör tagjai lehettek.

A Kör mindenkor célját, a HAZAFISÁG, TESTVÉRISSÉG, BAJTÁRSIASSÁG megbontathatlan hármasságát jellemezte.

Az ország egyik legpatinásabb ifjúsági egyesülete 1879. május 22-én alakult meg Selmecbányán. A Kör tagságának kiemelkedő szerepe volt az 1918-as exodus idején a főiskolai felszerelések és a könyvtár megmentésében. Sopronban a hontalanok a Károly kaszárnyában rendezkedtek be. A tanítás 1919. április 28-tól vette kezdetét igen mostoha körülmények között.

1945 augusztusától – 1948 májusáig a gyökeresen megváltozott politikai körülmények között (szovjet megszállás) követhetjük nyomon a Kör vezetőségének és tagságának munkáját. Dokumentumokkal igazolja, hogy a szakadatlan kommunista támadások keretében a Kör töretlenül ragaszkodott az általa képviselt ún. ősi selmeczi hagyományokhoz, és a mindenkor polgári értékekhez. Jelenlegi tudomásunk szerint az egyetlen Ifjúsági Egyesület volt hazánkban, amely önmagát oszlat-

ta fe. Az Ifjúsági Kör ma már csak a legidősebb mérnökök emlékezetében él tovább. Dicső múltja, ragyogó tettei legyen örök példakép a jövő mérnök generációjának és a hagyományokat élő egyesületeknek és baráti társaságoknak.

Dr. ifj. Sarkady Sándor a Soproni Egyetem Központi Könyvtárának főigazgatója. Könyvét a soproni Lövérint Nyomdaipari Kft jelentette meg kiváló minőségben.

A könyv paraméterei 430 oldal, 145 fotó (műnyomó papíron).

A könyv ára 3000 Ft. Érdeklődni a szerzőnél (99- 518-268 vagy sarkady.sandor@uni.sopron.hu) lehet

Tóth Árpád
A MAGYARHONI
AKNAMÉLYÍTÉS TÖRTÉNETE
1907 – 1992

2017. szeptember 1-jén bensőséges ünnepség keretében emlékeztek meg Ajkán a magyarhoni aknamélyítés 110. évfordulójáról ahol emlékművet és kopjafát is avattak.

2017. szeptember 2-án Dorogon folytatódott a megemlékezés ahol a kopjafavatáson kívül emlékmű hirdeti azok nevét, akik a Dorog –tatai terület munkái során hősi halált haltak.

Az ünnepség időpontjára jelent meg Tóth Árpád - akinek élete összefonódott az aknamélyítéssel és csillásból lett vezérigazgató - „A MAGYARHONI AKNAMÉLYÍTÉS TÖRTÉNETE” című, 224 oldalas könyve, melyben 14 ábra, 43 színes- és 7 fekete fénykép és 3 táblázat található.

A könyv első fejezeteiben nagyon részletes leírásokat találunk az első

aknamélyítéstől az államosításig (1 – 58 oldal) majd a hazai és külföldi munkák bemutatása olvasható (59 – 161 oldal).

A következő fejezetekben az alábbi fejezetek olvashatók:

A 162-163 oldalon cégjegyzékre jogosult nevei; a 164. oldalon a „Baleseti helyzet, munkavédelem”; a 165. oldalon a hősi halottak nevei és a hősi halál éve; a 166-170 .oldalon „Jelentősebb műszaki megoldások” technikai fejlesztések”; a 171 – 173 oldalon a szerző szakmai életrajza; a 174 – 191 oldalon Kis történetek a szerző aknamélyítő életéből; a 192 – 197. oldalon „Zárszó és köszönet nyilvánítás”; a 198–200 oldalon a felhasználó irodalom és tartalomjegyzék.; a 201 – 208. oldalon „Értelmező szógyűjtemény az aknamélyítés és a bányaeépítés történetéből”; a 209–224 oldalon a színes fényképek.

A Szerző hatalmas kutatómunkát végzett a levéltárakban, egyéb kutatóhelyeken és döntően saját jegyzeteiből, ez alapján ismerteti a Bányászati Aknamélyítő Vállalat történetét a felszámolásig (1992) mert e könyvön – mely névum - keresztül számos eddig nem publikált anyag mutatja be a sikeres ágazat munkáját.

A könyv lektorált Benke István, Kablár Jolán és Kárpát Csaba voltak, a kiváló minőségben megjelent könyv a Krenn Kft dolgozóit dicséri.

A könyv megvásárolható, megrendelhető az alábbi címen (postai kérdés esetén a postai költség a megrendelőt terheli): Bányász Kulturális Egyesület (Oravecz Edit elnök, 8451 Ajka-Padragkút Iparos u. 5.)

A könyv ára: 5.000.-ft azaz ötezer forint.

-hj-

1989. november 20-án fogadta el az ENSZ a Gyermekjogi Egyezményt, azóta ezt a napot a Gyermeki Jogok Világnapjaként tartjuk számon. A Gyermeki Jogok Kiáltványa, amit 14 nemzetközi és európai gyermekjogi szervezet írt alá, felszólítja az Európai Parlamentet: használja ki jogalkotói és költségvetési kapacitását a gyerekek legfőbb érdekében. Felhívja a Parlament tagjainak figyelmét továbbá arra, hogy helyezik egyértelműen előtérbe a gyerekeket az EU politikájában, finanszírozásában és törvényhozásában, és az EU gyerekekkel kapcsolatos intézkedéseit szisztematikus felméréseknek vessék alá. A Gyermekjogi Egyezmény megjelenését több évtizedes harc előzte meg.

„Nem múlt el a kongresszus, amelyen szavát nem tették volna a gyermekek kizsákmányolását és nem követelték volna a nők és a gyermekek védelmét. De a szervezett munkások érezték azt is, hogy nekik nemcsak védelmet kell követelniük, hanem nevelniük is kell az utódokat” – írta Jászai Samu a magyar szakszervezetek vezetője, 1925-ben, megfogalmazva tömöre, mi is a feladata a szakszervezeteknek az ifjúmunkások, tanoncok érdekei védelmében.

Magyarországon, ahol a munkások igen nyomorúságos körülmények között éltek, és mérhetetlen volt a kiszolgáltatottságuk, a tanoncok helyzete sem lehetett jobb. Ha a 19.-20. századforduló körüli évek szakszervezeti lapjait olvassuk, döbbenetes képet kaphatunk az akkori idők állapotáról.

A gyári gyermekmunkát az 1884. évi 17. tc. szabályozta. Ennek értelmében 10 év alatti gyerekek egyáltalán nem dolgozhatnak, 10-12 év között pedig csak akkor, ha a munka mellett az iskolát is tudja látogatni. A 12-14 éves munkásgyerekek munkaidejét napi 8 órára korlátozta a törvény, a 14-16 évesek esetében a felső határ 10 óra. Éjjeli munkára a 16 éves aluli munkásokat általában nem kötelezhették.

A szakszervezetek felemelték szavukat az ipartörvény betartása érdekében, mely némi védelmet nyújtott a fiatal munkásoknak. A legkiszolgáltatottabbak a gyermekmunkások voltak. A kiskeresetű munkáscsaládok ugyanis rákényszerültek arra, hogy az iskoláskorú gyermekeiket munkába állítsák. A szakszervezetek az

Mit üzen a múlt? Gyermekmunka, tanoncok, ifjúmunkások helyzetéről

akkori szűkös lehetőségeiket figyelembe véve tiltakoztak ez ellen, illetve rámutattak arra, hogy a gyermekek testi-lelki fejlődése szempontjából, milyen rendkívül káros a korai munkába állás.

A törvényt Magyarországon is igyekeztek kijátszani az üzemtulajdonosok. Az 1900. évi népszámlálás adatai szerint 493 898 7-14 év közötti gyermek dolgozott, 70%-uk a mezőgazdaságban, 12,7%-uk az iparban, 12%-uk házi-cselédként, a többi gyerek pedig a bányászathoz, kereskedelemhez vagy a közlekedésben kapott munkát – írta Burucs Kornélia 1997-ben megjelent munkájában.

Dr. Chyzer Béla orvos kutatásait is felhasználta a gyermekmunka elleni harcokban. Adatai segítettek a szakszervezeteket a tanoncok és a gyári gyermekmunkások érdekvédelmi munkájában. Chyzer megállapította, hogy a fiatal foglalkoztatottnál a munkaidő, a törvény adta lehetőséget messze túlhaladta. Az ipartörvény szerint ugyanis ez időben azok a tanoncok, akik nem töltötték be 14. életévüket legfeljebb (!) 10 órát, a 14. éven felüliek legfeljebb (!) 12 órát dolgozhattak. Ezzel szemben nem volt meg a 13-14 órás munkanap a tanoncok körében. Hiába tiltotta a törvény az éjszakai munkavégzésüket, úgy a gyáriparban, mint a kisiparban dolgoztak 16 éven aluliak éjszakai műszakban. A tanoncokat testileg tönkretette a megfeszített munka. „A téglaverők gyermekei – írta 1909-ben megjelent tanulmányában dr. Chyzer – többnyire görbe hátúak, mivel a gyöngye gerincoszlop a föld és a sár nagy súlyát ártalom nélkül nem bírta meg. Az üvegfüvők vagy nyomtatóinasok, mivel korán kell kelniük, nemcsak hogy az iskolában álmosak, hanem mindig nagyon halvány színben vannak, fejfájásban szenvednek, növényben elmaradotok.” Dolgoztak gyermekkoruk a malomokban, itt még 10 éven aluliakat is alkalmaztak. „Egyszer egy állami felsőipari iskola igazgatója – olvasható a szakszervezetek krónikájában – 4-5 éves gyermekeket talált félreeső üveggyárakban, amint éjjeli munka alkalmával szüleinke a formát tartották.” Kihasználták

a sütő-, cukrász- és hentesinasokat. Nem volt olyan szakma, ahol a fiatalok tanoncokat ne végkimerülésig dolgoztatnak volna. A századforduló táján gyakran előfordult, hogy az iparfelügyelő 7-9 éves dolgozó gyermekeket találtak az üzemekben, akiket a tulajdonosok „játszó gyermekeknek” neveztek, és akik úgy mond „csak véletlenül jöttek be a munkahelyiségre”. Ezek a kis munkások a felnőtték bérének töredékéért végeztek nehéz és gyakran igen veszélyes munkát – például a foszfortartalmú gyufa előállítások.

A különböző falusi kultúrákban a munkavégzés nagyon korán a gyerekek életének részévé vált. A szülők már 4-5 éves koruktól számították gyerekeik segítségére. A szegényebb idegen családokhoz adták bérért cselédeskedni gyerekeiket, de ha otthon maradtak, akkor is dolgozniuk kellett. A lányok liba pásztorkodtak, a házimunkában segítettek anyjuknak, a fiúk apjukkal dolgoztak a földeken. A falusi munkára való felkészülés így már kora gyermekkorban elkezdődött. A kicsik az életben (tehát nem „iskolai keretek között”), szüleinnek segítve lesték el és tanulták meg a munkavégzés egyes fogásait, módszereit. – olvasható Tátrai Zsuzsanna 1997-ben megjelent könyvében.

A szakszervezetek próbálták a maguk sajátos eszközeivel segíteni ezeken az áldatlan állapotokon. A szülőkkel együtt a szervezett munkások léptek fel a tanoncok nappali tanulásának biztosításáért. Ugyanis az oktatás este 7-től 9-ig tartott. Az eddig jelzettek közül már következhetni lehet, milyen volt ez az oktatás. Bizonyítékul az 1910-ben megjelent Népművelés című lapból idézek: „Hogy az iparos-tanonciskola még mindig nem éri el azt az eredményt, amelyet tőle elvárhatnánk, annak sok egyéb ok közül egyike a legfontosabbnak az inas társadalmi helyzete. Mutatja ezt az az eset is, amely egy 15 éves, erőteljes, jól fejlett, piros képű, iskolába járó inással történt. Olvasni csak szótagolva tudott, írás közben még a saját nevéből is betűket hagyott el. A padba érve – leült és aludt. Még az előadás után is csak nagy nehe-

zen lehetett fölébredni. Akár otthon is maradhatott volna. Lehetetlen volt bármiről is beszélni vele. Összerogyott és aludt. Műhelymunkája este 8 órától másnap délután 2 óráig tartott. 2 órától este 8-ig, de ez neki nagyon kevés volt. Arculütéssel, bittal szokták ébren tartani éjjel, ha munka közben elaludt.”

A tanoncok kizsákmányolása olyan fokot ért el, amely nemcsak a szakszervezeti sajtót, a munkáslapokat foglalkoztatta, hanem a polgári lapok újságíróit is. Az iparostanulók mostoha munka- és életkörülményeiről a századfordulótól kezdve egyre több híradás jelent meg a lapok hasábjain. A Gyermekvédelem című folyóirat 1904. októberi számában található Sz. N. cikke, Az iparostanulók védelme címmel. Ebből való az alábbi részlet: „A szennyes, töredezett, rozoga ágy, korhadó szalmával megtöltött szalmazsák, gyűrött ágynemű, meghatározatlan színű takaró [...] füsttől, portól fekete fal, egy-egy törött ablak: többnyire [...] ez a hű képe annak a helyiségnek, amelyben a dolgozó [tanonc] csapat napjának legtöbb óráját fárasztó munkában tölti. [...] Ha a szegény inas az egész napi lótsban-futásban elfárad, és az éppen nem mesterségéhez tartozó cselédmunkában, házi teendők végzésében kimerül, még nincs joga a nyugalomhoz: előbb egy sor kannát kell telehordania vízzel, fát kell vágnia, az ife be kell hordania, tüzet raknia, a majsztrom rakoncátlan gyermekei körül való teendőket elvégeznie. [...] Akárhány gazda még a szükséges táplálékot sem adja meg az inasnak, gyakran csak a hulladék jut nekik...” Glatz Ferenc közlése, 1997.

A szakszervezetek kongresszusaikon e szerencsétlen sorsú fiatalok érdekében mindig szót emeltek. Legalább a folyamatos gyermekvédelmet akarták elérni. Az igazi megoldás az ifjúmunkások védelmére vonatkozó törvény megalkotása lett volna, de az nem valósult meg. S mint már említettem az érvényben lévő régi ipartörvény tanoncokra vonatkozó szabályait sem tartották be, s az ifjak a legteljesebb mértékben ki voltak szolgáltatva a munkáltatóknak.

A szakszervezetek egyfelől támogatták

az ifjúmunkások szervezkedését, támogatták mozgalmukat, másfelől nagy figyelmet fordítottak a nevelésükre. A szakszervezetek az ifjúmunkásokat, mint képzett, szervezett dolgozókat akarták soraikba fogadni.

Mindezek a szép elképzelések azonban nehezen valósultak meg. 1910-ben létrejött az ifjúmunkások önképző egylete mintegy kétszáz taggal. Az önképző egylet tulajdonképpen a szakegylettől magára hagyottan működött, s így célját nem tudta megvalósítani. Az sem volt sikeres megoldás, amikor az anyaegylet „egy-egy ambiciózus diákot” nem engedett önálló utakat járni. A fordított példa volt azonban a gyakoribb, amikor is magukra hagyták a tanoncokat.

A hosszú évek vajúdája meghozta az eredményét, és új alapokra helyezve erősödött a mozgalom. Létrehozta egy bizottságot a szakszervezeti választmány mellett, amely komoly eredményeket tudott felmutatni rövid időn belül a nevelőmunka területén. A szakmai szakszervezetek egy-egy tagot választottak mintegy összekötőként az anyaegylet és az ifjúmunkások között, aki a tanoncok ügyével foglalkozott. Később minden szakszervezet helyiséget is biztosított a fiataloknak. A szakegyleten belül működő szakcsoportok pedig a fiatalok szakmai képzését vállalták. A szervezett munka teljes kiépülését jelentette, amikor is a Szakszervezeti Tanács a Magyarországi Szociáldemokrata Titkárságot létrehozta. A szervezeti szabályzat kimondta, hogy a szervezett ipari munkásoknak, kiemelten a bizalmi férfiaknak kötelessége „az ifjúmunkás anyagi és szellemi érdekeit előmozdítani, az ifjúmunkásokat tisztességes bánásmódban részesíteni, s őket arra buzdítani, hogy a rendezendő előadásokon vegyenek részt. A nevelés tárgyai főleg szakelőadások, tanulmány céljából kirándulások és testzedések. A szervezett gondoskodik arról is, hogy az ifjúmunkásoknak hasznos könyvek álljanak rendelkezésükre.”

A jövő igazolta a szakszervezeteket, mert a nem magára hagyott fiatal munkások, kihasználva az anyaegylet és szociáldemokrata párt segítségét, képezte magát, megtanulták a mozgalmi munkát, és folytatni tudták az elődök küzdelmeit. **Lux Judit**

Hatvan éves a Központi Bányászati Múzeum

1957. október 13-án nyílt meg az évszázados múltú magyar bányászat országos szakmúzeuma, a Központi Bányászati Múzeum, Sopron belvárosában, az Esterházy palotában. A bányászati múzeum létrehozása sok szempontból úttörő tett volt. A magyar műszaki múzeumok közül ez volt az első: megszületése nagyban köszönhető Faller Jenőnek, a múzeumalapító igazgatónak, aki hosszú éveken át harcolt azért, hogy a magyar bányászatnak legyen egy „saját” múzeuma, olyan, amely méltó a múltjához.

1952-ben már a Magyar Tudományos Akadémia illetékes szakbizottságának támogatását is elnyerte a múzeum alapításához. Ezzel a „bólintással” a háta

mögött sikerült a megnyernie az országos politika, s a város támogatását is.

A körülmények kedvező állása kellett ehhez.

Valószínűleg nagy szerepe volt a dolgok alakulásában - a magyar bányászatnak a korabeli gazdaságban betöltött hangsúlyos szerepe mellett - annak is, hogy a város számos okból elkötelezettje volt az évtizedeken át Sopronhoz kötődő bányászati felsőoktatásnak.

Az 1949-ben megalapított miskolci Nehézipari Egyetemmel a hatalom nyilvánvalóvá tette: a nehéziparhoz kötődő felsőoktatási szakoknak nincs helyük Sopronban.

A „leghűségesebb város” azonban nem felejtett: azzal támogatta a múzeum

alapítását, hogy e célra rendelkezésre bocsájította az akkor épp fiúkollegiumként üzemelő barokk palotát.

Magyar bányászok, egyetemisták és bányavállalatok segítségével nyílt meg 60 éve a múzeum: a legszükségesebb felújításokat, a kiállítások rendezésének költségeit a szakma állta, s a múzeum első gyűjteményének nagy része ilyen felajánlásokból származik.

A bányászat nagylelkűségének példája volt az is, hogy az épület 1975-től 1979-ig tartó műemléki felújítását, korszerűsítését - akkor rendkívülinek számító nagyszámban - teljes egészében finanszírozta.

Múzeumunk az elmúlt hat évtizedben elkötelezettje volt a bányászati múlt minél

teljesebb bemutatásának, és a fennmaradt emlékek megőrzése iránt. Állandó és időszakos kiállítások voltak és vannak, folyamatosan dolgozzuk fel gyűjteményeink történeti értékű dokumentumait, archiv fotóit.

Számos nemzetközi, s hazai kutatásban vettünk részt, az elmúlt évtizedekben több mint harminc kiadványuk, kötetünk látott napvilágot - igen változatos tematikával. Ennek a cikknek a kereteit szétfeszítené, ha mindezeket felsorolnánk. De - ha érdeklí Önök - legyenek vendégeink a bányászati múzeum blog oldalunkon, vagy a facebook profilunkon. Sok kép, érdekes események és történetek várják látogatóinkat. Ebben a hat évtizedben látogatóink száma meg-

haladta az egymilliót, ami azt jelenti: ennyi emberrel tudtuk megismertetni bányászatunk gazdag múltját és jelentőségét a magyar gazdaság- és társadalomtörténetben.

A Központi Bányászati Múzeum 60. születésnapát egy, december 15-én nyíló időszakos kiállítással ünnepeljük. Ez a kiállítás, melynek címe: a „Mi 60 évünk” nem csak a múzeumról, de a múzeumnak a város életében betöltött szerepéről is szól. A Sopron önkormányzata által támogatott kiállítás egy különleges szegmensre hívja fel a figyelmet: melyek a metszéspontjai a barokk belvárossal büszkélkedő polgárvárosnak, s a magyar bányászatnak.

Sok szempontból különös kiállítással készülünk: egy idővonalon bemutatjuk a múzeum és az épület történetét, főként archiv fotókon. De természetesen ez nem egy fotókiállítás lesz, rég, vagy soha nem látott gyűjteményi tárgyaikat is megnézhetik az érdeklődők, akik reményeink szerint számosan lesznek.

A 60. évforduló ünneplésének kissé keserű szájját ad az, hogy a Központi Bányászati Múzeum jövője nem olyan biztos, mint a múltja volt. Múzeumunkat egy, az erre a célra a bányászat által létrehozott alapítvány tartja fenn, ám ennek költségvetési támogatása egyre csökken, s egyre kiszámíthatatlanabb.

Kérjük ezért Önöket, ha módjuk van, segítsék a munkánkat: a 10200294-33411299-00000000 bankszámlaszámra várjuk adományait.

Jó szerencsét!

Bircher Erzsébet
múzeumigazgató

Pályázati támogatásból újult meg Tatabányán a Kertvárosi Bányász Udvar

Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzata 659.165,- Ft vissza nem térítendő pályázati támogatással segítette a Bányász Művelődési Otthonhoz tartozó Bányászudvar felújítását. A támogatást a művelődési otthonnal évek óta együttműködő Lángos Józsa Tatabánya Kertvárosi Sakk-kör Egyesület nyerte el a Jó szerencsét! Emlékév kapcsán a városrészi emlékhelyek kialakítását, megújítását célzó kiírás eredményeként. A támogatásnak köszönhetően megújult, korszerűsödött az emlékhely világítási rendszere, felújít-

ásra kerültek a berendezések, tárgyi eszközök, installációk, összességében komfortosabbá vált a közösségi térként is funkcionáló emlékhely.

A kivitelezésben az egyesület tagjai, a művelődési otthon munkatársai mellett az emlékhely korábbi létrehozásában élen járó Kertvárosi Nyugdíjas Klub önkéntesei is oroszlánrészt vállaltak.

A projekt zárásaként a felújított Bányász Udvar átadására 2017. november 27-én, 16 órától került sor. Az eseményen Schmidt Csaba polgármester adta át a megújult bányász emlékhelyt.

Kérés az olvasóhoz

Egy évvel ezelőtt is kérelem fordultunk az egyetemes magyar bányászati dolgozó aktív és nyugdíjas munkavállalókhöz kérve, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-át szakszervezetünk alapítványi számára ajánlják fel.

E helyen is köszönetet mondunk mindazoknak, akik eddig is SZJA-juk 1%-ával támogatták Alapítványainkat.

Szeretnénk tájékoztatni arról, hogy a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetén belül két olyan alapítványunk működik, melyek részére az 1996. évi CXXVI. törvény alapján az 1%-os támogatás felajánlható.

Tisztelettel kérjük, hogy segítsen abban is, hogy közvetlen családtagjai, ismerősei is a BDSZ alapítványai részére ajánlják fel a befizetett személyi jövedelemadójuk 1%-át.

Szeretnénk biztosítani Ön/öke/t arról is, hogy a felajánlott összegek az alapítványokban megfogalmazott célokra kerülnek felhasználásra.

Bányászokért Alapítvány adószáma: 19662240-2-42

A Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetéhez tartozó szakszervezeti tagok szociális, kulturális, jóléti, foglalkoztatási, egészségügyi, képzési-oktatási, üdültetési, segélyeztetési lehetőségeinek javítása, megfelelő szervezeti keretek és kiegészítő támogatási lehetőségek biztosítása a munkanélkülivé vált bányászok megsegítésére annak érdekében, hogy alkotó emberként találják meg helyüket a társadalomban.

Az alapítvány céljainak megvalósítása érdekében:

- Munkanélkülivé vált vagy egyéb okból rászoruló szakszervezeti tagok részére pénzbeli segítyt folyósít.
- Minden olyan esetben, amikor a köz-

vetlen pénzbeli támogatás nem nyújt megfelelő segítséget (pl. egyedülálló ápolása vagy ellátása), természetben nyújtott szolgáltatásokkal segíti a rászorulókat.

- A közép- és felsőfokú bányászok képzésben résztvevő tanulók, hallgatók javára ösztöndíjakat adományoz, ill. egyéb támogatásokat ad annak érdekében, hogy elméletileg jól megalapozott szaktudással képesek legyenek a szakma sokoldalú fejlesztésére a mindenkori műszaki, gazdasági körülményeknek megfelelően.

- Elősegíti, ill. lehetőségeihez mérten anyagilag támogatja a munkavégzésből, a munkahely sajátosságaiból adódó egészségügyi problémák, károsító hatások megelőzésére, időben történő megismerésére irányuló kutatásokat.

- Anyagi eszközökkel segíti a megbetegedett bányászok - különös tekintettel a foglalkozási megbetegedésekre és a bal esetekre - hazai és külföldi gyógy- és szanatóriumi kezelését, gyógyászati segédeszközök, gyógyszerek, valamint a gyógyításhoz szükséges műszerek, felszerelések beszerzését.

- Szakirányú tudományos konferenciákat és rendezvényeket szervez, ill. támogat, szakemberek külföldi tanulmányutakon való részvételét segíti.

- Részben vagy egészben átvállalja az egyes szakszervezeti tagok, azok családtagjai üdülési költségterítését, támogatja a saját tulajdonú bányászudulók működését.

- Segélyben, képzési vagy átképzési támogatásban részesíti a felszámolásra és bezárásra kerülő bányavállalatoktól, bezárt aknaüzemekről elbocsátott szakszervezeti tagokat, továbbá támogatja ezen tagok áttelepülését, pályamódosítását és újrakezdését.

Bányász Kultúráért Alapítvány adószám: 19639439-2-42

Megfelelő anyagi alapot biztosítani olyan közösségi célú és közérdekű tevékenységek és vállalkozások támogatására, amelyek elősegítik

- a bányász településeken működő művelődési intézmények, egyesületek, egyesületek működéséhez és a bennük folyó kulturális, művelődési, oktatási, képzési, művészeti nevelő és szórakoztató tevékenységhez szükséges feltételrendszer kialakulását és működését, a lakóterületi közművelődési tevékenység erősítését,

- a haladó bányászmagányok - szakma-kultúra - ápolását, megőrzését, - a dolgozók képzését, a munkanélkülivé váltak képzését, átképzését.

Kérjük, hogy legyen/legyenek támogatóink és a 2016. évi adóbevallással együtt a formanyomtatványt kitölteni, és a NAV-hoz beküldeni szíveskedjék/szíveskedjenek. (Akinnek a munkáltatója készíti az adóbevallását, a nyilatkozatot a munkáltatónál kell leadnia, akinek a NAV készíti el, annak az ellenőrzésre megkapott adóbevallás után külön kell rendelkeznie az 1%-ról).

Önöknek ez nem jelent többletkiadást, azonban ily módon segítségükkel hozzájárulhatnak alapítványaink célkitűzéseinek megvalósulásához.

Támogatását remélve és azt előre is megköszönve kívánok: Jó szerencsét!

Dr. Horn János

1%

Bányász Kultúráért Alapítványunk ez úton köszöni meg a 2016-os évben kapott SZJA 1%-ot.

Az Alapítványra beérkezett összeget 60.210,- Ft-ot, az Alapítványban megfogalmazott célokra használtuk fel.

A Bányászokért Alapítványra beérkezett 5.960,-ft-ot az Alapítvány bankszámláján hagyjuk.

Gálakórus címet nyert a Pádragi Bányász Férfikórus Világi kategóriában énekeltek

Ötödik alkalommal rendezték meg a Keszthelyi Dalünnepet, amelyet az együtténeklés öröme hatotta át. A kétnapos rendezvény a Fő téri Magyarok Nagyszabású Plébániatemplomban és a Balatoni Múzeumban zajlott közel 1800 kóristája részvételével. Ezen a nagyszabású országos dalos programon a Pádragi Bányász Férfikórus is sikeresen szerepelt.

A keszthelyi dalünnepen a kórusok egyházi és világi kategóriában indulhatnak, és kérhetik alapminősítést vagy egy magasabb, úgynevezett kategóriaminősítést. A két nap alatt több mint ötven kórus lépett fel, ebből tizenhárom kért magasabb minősítést, de csak négy kapott kategóriaminősítést, ezen belül is Gálakórus címet.

A Pádragi Bányász Férfikórus világi kategóriában énekelte, és kategóriaminősítést

sítést kért. A Balaton Múzeum ódon falai között adták elő húszperces repertoárjukat, amelyben az előírás szerint egy reneszánsz zenetörténeti korból származó darabnak is szerepelnie kellett. A további számokat legalább három zenetörténeti korból kellett kiválasztani. A Kanyárné Grünvald Petra karnagy és Kovácsné Pogány Kinga zongorakísérettel az ajkaiak műsorában Karai József, Kodály Zoltán, Luca Marenzio, Liszt Ferenc és Carl Orff művei szerepeltek. Produkciójukat a neves kórus szakemberekből álló zsűri - Vadász Ágnes, a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Országos Szövetségének (Kóta) főtájkára, Erdélyi Ágnes, a Kóta Művészeti Bizottságának elnöke, valamint Kertész Attila, Liszt-díjas karnagy - értékelt, és GÁLAKÓRUS címmel ismerte el. A

kitüntetésen kívül a Dalosünnep a Bányász Férfikórus számára maradó zenei élményt nyújtott.

Az 1973-ban alapított kórus nagy erőfeszítések árán érte el sikereit, aranyművészek, fesztiváldíjak, rádiófelvételek jellemezték fejlődésüket. A fegyelmzett munka, a dal igazi szeretete az eredményük. Nagyon lelkesen énekelnek, szinte élvezik, amit csinálnak. Magukénak vallják a zenét és a dalt. A kórus jó híre már szájról szájra jár. Ebben a kitüntető címben a kórus minden tagjának, karnagyának és zongorakísérőjének áldozatos munkája benne van!

A Pádragi Bányász Férfikórus tevékenységét negyvenéves év után is bányászszívvvel, vasakarattal, s ami fő: dalos kedvvel végzi, hiszen a kórusnál csak „DALOLVA SZÉP AZ ÉLET!”

Tollár Sándor

Békés, Boldog Újesztendőt!

Boldog 2018-ik esztendőt! Eljutottunk ehhez a perchez is, hogy a 17-es 18-asra fordul át. Az óra megy tovább, azon nincs mit nézni. A fölöttébb fürge mutató nem ad választ rá, hogy az idő épp merre viszi életünket. A jövő mindig titkokkal teli, de van rá befolyásunk, bizakodással tekintünk rá, hiszen alakításához itt az akaratumk és az erőnk is, amennyi adatot. Egyedül nem sokra mennénk, de ahhoz elegendünk vagyunk, hogy együtt fordítsunk sorsunkon.

Ha jobbat akarunk, nem téveszthetjük szem elől egymást. A jövő megjutalmaz bennünket, ha az értéket találjuk meg először a másikban. A remény, az örömteli várakozás ez a perc, kívánom, hogy legyen egészségünk, és legyen erőnk a jóra. Álmodjunk merészet jövőről, családról, bányászainkról. Ha kezünket egymás felé nyújtjuk,

csodákra vagyunk képesek. Mennyi rosszat legyőztünk már, hány megpróbáltatást hagytunk magunk mögött. Jöjjön el a békesség esztendeje, köszönjön ránk a kézfogások ideje, érezzük az összetartozás biztonságát. Enyhüljenek a szívek, a gondolatok és a mondatok. Legyen okunk a derűre, s ha még nem lenne elég gyakorlatunk benne, magunkon is tanuljunk meg nevetni. Válganak valóra végvaink, 2018 legyen jeles évünk, legyen a boldog várakozásunk éve, hozzon egészséget, békességet és sikert. Tartsa össze a bányászcsaládot a szeretet, a megbecsülés.

A megilletődés perceiben, miközben szereteteinknek minden jót kívánunk az újesztendőre, lelkünk mélyén fogadkozások születnek egyéni sorsunk javítására. Legyen ott ezek között a másokért élés, a másokkal törődés elszánása is, hogy emberségesebb legyen az élet. Szilveszter éjszakáján a szeretet angya-

la száll el felettünk, de szárnysuhogásának csitultával ne feledjük, hogy itt járt, és jótékonyan megérintett bennünket.

2018-ban őrizze meg számunkra az ég mindazt, ami már javunkra van, és engedje jóra fordulni, amit jobbnak látni szeretnénk.

Kedves Olvasóink! A BÁNYAMUNKÁS köszöni a rokonszenvet, maradjunk együtt az újesztendőben is. Erre emeljük poharunkat, és kívánunk BÉKÉS, BOLDOG ÚJESZTENDŐT!

T.S.

Bányászokról írják költők

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

VÍZSZINTES:

1. Köolaj feldolgozó létesítmény. (Például Százhalombattán, Tiszaújvárosban, Zalaegerszegen). – Szórakozást szolgáló torony jelzője. **2. Félvállról mondják neki.** – Palack zárja, névelővel. **3. Józsnak vizet adó.** – Fokozza, súlyosítja a bajt.

4. Központi idegrendszerünk szerve. – **Ady Endre verséből: „Lelkem tetőjén szent táncokat / Fürge manók riadva járnak / Lentről, letről búgnak ...”** – Veszprém egyik nevezetessége, „állati” látványlakkal. **5. Olyan emberre mondják, aki eltulozza a dolgozat.** Átesett ... túlsó oldalára. – Rómán autómárka. – A Duna mellékfolyója. Neve egy osztrák tartomány fővárosának nevében is szerepel. **6. Magyar utazók kedvelt szállodája Kolozsvár belvárosában.** Görög eredetű neve szeretetet, vendégséget jelent. – Rőgtön megérti, miről van szó: Vesz a ... **7. Könnyed lépkedés,** például egy parkban. – Amit tévé-híradóban is hallunk. – Ízlel. **8. Petőfi Sándor „Bányában” című versében írja: „Ezerörlre vagyok ideleml a / Föld öleiben, / Hol az ősi örök éj tanyázik / Vakszűtetén. / A kis lámpa reszkető sugára / Félve néz ...”** **9. Ukrajna második legnagyobb városa.** – Így kezdődik a nótaszó!!! – Ez évi. **10. Speciális kerámia jelzője.** – **Sík Sándor 1912-ben Selmezbányán írta „A bánya” című versét. Fölszállás című részéből idézzük: „Hurrá! Itt bent vagyunk, / Ismét a napvilágon. / Mienk az élet. / Mienk ...”** **11. Tessék, itt van.** – Kitörés része! – Hidrogén és lítium vegyjele. **12. Régi súlyegység.** – **Babits Mihály „A jószág dala” című verséből: „Bátorság! Ee minden: mert van kincs annak, aki az Akarat / csákányát jól forgatja s a bús bányától meg ...”** – Abban az irányban. **13. Szemmel tud kísérni minket.** – Ösztönös, megérzéssel alapuló. **14. Tüzet megszüntet.** – Latin eredetű női név. **15. Kanalmazta a levest.** – Emily Bronte angol írónő gondolata: ... elnyomja rabszolgáit, és ők mégsem ellene fordulnak, hanem azokat tiporják el, akik alattuk állnak.

FÜGGŐLEGES:

1. Orosz férfinév. – Perzsa uralkodó, névelővel. – Ilona becézve. **2. Ingerék vezetője.** – Régi magyar fejedelem. – Magyar gyártnév: ... in Hungary. **3. Kiváló kézilabdázó (László).** – Lakoma disznóvágás alkalmával, névelővel. – Attila névváltozata. **4. Ahová kisgyerekek járnak.** – Kellemes fás, füves terület, névelővel. – Lengyel légivállalat. **5. Fémek, románul.** (Nagyon hasonlít a latinra). – Földön volt, irányított. **6. Istállóban víztartó.** – Keresés két szava. **7. Rövid és hosszú morzejel.** – Fél liner! – Túlnyomó rész valamiből. **8. Julius Caesar időszaka.** – Küzdőtér. Hazánk legnagyobb sportszarnokának neve is. – Bolgár hegység. **9. Mi áll huszonnégy órából?** – Aki a jövőbe lát. Legalábbis azt hiszi. – Gyakori spanyol női név. **10. Miket feszeget, aki rámenős türelmetlen?** – Telitalálat az egyik lottóban. **11. Valamit lapáttal juttat elénk; például homokot.** – Folyórész, amelynek látványos szakasza a Kazán-szoros. **12. Öttusa egyik számában versenyez.** – Tudományos-fantasztikus irodalom ismert rövidebb neve. – Olasz és török autójel. **13. Büvöli.** – Ritka férfinév. – Oxigén, titán és nitrogén vegyjele. **14. Oxigén változata.** – Város Európa és Ázsia határán, a földgázpipa központja: ...burg. – Régi idők óriási állata. **15. Román férfinév vagy elektromosan töltött részecske.** – Lantán, jód és itrium vegyjele. – Nyilvánvaló dologra mondják: ... is látja.

Bajai Ernő

Beküldendő a négy vastagbetűs sor megfejtése.

A rejtveny pályázat nyertesei

A szeptemberi rejtvenyünk helyes megfejtése a következő: PÉNZVERŐ, GÓTIKUS, NAGY LAJOS – MÁTYÁS, KÖLTŐ, ÁGYÚKAT, ÉRCET.

A nyertesek: Ádám Julianna, 3023 Petőfibánya, Apci út 3.; Éles Gáborné, 3700 Kazincbarcika, Május 1 út 14. 3/10.; Kiss Józsefné, 3720 Sajókaza, Bányász u. 10.

A nyereményeket postán küldjük el.

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-
ÉS IPARI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A Bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a

Nyomdort Kft. • Telefon/fax: 06 29 497-859 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630